

Särskild rapport

Erkännande av yrkeskvalifikationer inom EU

En viktig mekanism som dock används sparsamt och på olika sätt

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Innehållsförteckning

	Punkt
Sammanfattning	I–VI
Inledning	01–17
Fri rörlighet för arbetskraft och tjänster samt etableringsfrihet	01–02
Erkännande av yrkeskvalifikationer	03–14
Roller och ansvarsområden	15–17
Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod	18–25
Iakttagelser	26–102
Inom EU finns det fortfarande många reglerade yrken, samtidigt som EU:s ordningar för erkännande av yrkeskvalifikationer används sparsamt	26–37
Kommissionens åtgärder för att förmå medlemsstaterna att minska antalet reglerade yrken har inte lett till några resultat	28–35
EU:s system för erkännande av yrkeskvalifikationer beräknas användas i omkring 6 % av de fall som rör rörlighet i EU	36–37
Tillämpningen av direktivet om yrkeskvalifikationer har fortfarande brister	38–64
Avsaknad av elektroniska förfaranden	38–41
Avgifterna för erkännande av yrkeskvalifikationer varierar avsevärt mellan medlemsstaterna och är inte motiverade	42–46
De begärda handlingarna överskrider ibland kraven	47–48
Kompensationsåtgärderna är fortfarande oproportionerliga	49–52
Förhandskontroller i samband med tillfällig rörlighet tillämpas olika i medlemsstaterna	53–57
Medlemsstaterna lyckas inte fastställa hur lång tid erkännandeförfarandet tar	58–64

De delar som infördes i det reviderade direktivet för att underlätta erkännandet används inte i någon större utsträckning	65–86
Blandade resultat vad gäller användningen av det europeiska yrkeskortet	65–68
Partiellt tillträde används för mindre än 1 % av alla utfärdade beslut	69–70
Gemensamma utbildningsprinciper tillämpas för närvarande endast på skidinstruktörer	71–74
Informationssystemet för den inre marknaden underlättar samarbetet mellan medlemsstaterna och kommissionen	75–86
Kommissionens uppföljning av uppgifter och rapporter är bristfällig	87–95
Kommissionen följde inte tillräckligt upp uppgifterna i databasen över reglerade yrken och de rapporter som medlemsstaterna lämnar in vartannat år	87–93
Kommissionen har tagit itu med införlivandeproblem genom överträdelseförfaranden, men medlemsstaterna har ännu inte vidtagit alla nödvändiga korrigerande åtgärder för att tillämpa direktivet fullt ut	94–95
Den information som kommissionen och medlemsstaterna lämnar till medborgarna är tillgänglig men inkonsekvent	96–102
Alla medlemsstater som vi besökte har förbättrat tillgången till information för medborgarna sedan 2019	98–99
Den information om erkännande av yrkeskvalifikationer som medborgarna får på kommissionens och medlemsstaternas webbplatser är inte alltid konsekvent och tillförlitlig	100–102
Slutsatser och rekommendationer	103–111
Bilagor	
Bilaga I – Organisationer som vi träffade och intervjuade i medlemsstaterna	
Bilaga II – Svarsfrekvens för enkäten per medlemsstat	
Bilaga III – Nyckelaktörer i erkännandet av yrkeskvalifikationer	
Bilaga IV – Olika typer av beslut som utfärdas av behöriga myndigheter	
Bilaga V – Problem som identifierats av kommissionen i medlemsstaterna	

Förkortningar

Kommissionens svar

Tidslinje

Vi som arbetat med revisionen

Sammanfattning

I fördraget om Europeiska unionens funktionssätt garanteras EU-medborgarnas rätt till fri rörlighet av yrkesskäl och rätt att etablera företag i en annan medlemsstat. De kan dock stöta på hinder när det gäller arbetskraftens rörlighet, till exempel svårigheter att få sina yrkeskvalifikationer erkända, särskilt om medlemsstater reglerar tillträdet till vissa yrken.

År 2005 antog EU direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. Dess syfte är att hindra medlemsstater från att införa orimliga villkor för medborgare från en EU-medlemsstat som vill utöva ett reglerat yrke i en annan medlemsstat. Avsikten med ramen för yrkeskvalifikationer är också att garantera att de tjänster som tillhandahålls i medlemsstaterna uppfyller samma folkhälso- och säkerhetsnormer. Direktivet uppdaterades 2013 och skulle vara införlivat i den nationella lagstiftningen senast 2016.

Vi undersökte hur ändamålsenligt kommissionen säkerställde rätten för EU-medborgare som arbetar inom reglerade yrken att röra sig fritt mellan medlemsstaterna av yrkesskäl eller för att etablera företag. Vi undersökte om kommissionen lyckades förmå medlemsstaterna att minska antalet reglerade yrken och i vilken utsträckning medborgarna använde de ordningar som hade inrättats. Vi kontrollerade också om medlemsstaterna tillämpade ordningarna på ett ändamålsenligt sätt och bedömde nyttan av de nya delar som infördes i det reviderade direktivet. Slutligen undersökte vi om kommissionen på ett ändamålsenligt sätt samordnade och övervakade medlemsstaternas uppgifter och om medborgarna fick lättillgänglig, fullständig och konsekvent information.

Vi förväntar oss att vår revision bidrar till bedömningen av hur direktivet har tillämpats för att gynna medborgarna och lyfter fram områden där samordningen och övervakningen skulle kunna bli bättre.

V Överlag drar vi slutsatsen att erkännandet av yrkeskvalifikationer inom EU är en viktig mekanism som dock används sparsamt och på olika sätt. Följande iakttagelser gjordes:

- Många yrken regleras fortfarande av medlemsstaterna, och enligt våra beräkningar utnyttjar omkring 6 % av de medborgare som flyttar till en annan medlemsstat ordningarna för erkännande av yrkeskvalifikationer. Största delen av arbetskraftsrörligheten inom EU omfattas inte av erkännandet av yrkeskvalifikationer.
- Medlemsstaternas tillämpning av direktivet har brister som direkt påverkar medborgare som vill utöva ett reglerat yrke i en annan medlemsstat. Bristerna består bland annat av en avsaknad av elektroniska förfaranden och skillnader i avgifter som medlemsstaterna tar ut för erkännande av yrkeskvalifikationer. Några myndigheter kräver fler handlingar och gör fler kontroller än vad som är tillåtet enligt direktivet, vilket gör att det tar längre tid att besluta om erkännandet av yrkeskvalifikationer än den längsta tid som föreskrivs i direktivet.
- Medborgare och myndigheter utnyttjade inte i någon större utsträckning de nya åtgärder som infördes i det reviderade direktivet 2013, till exempel det europeiska yrkeskortet, partiellt tillträde till ett yrke eller gemensamma utbildningsprinciper. En positiv förändring var att det blev obligatoriskt att använda informationssystemet för den inre marknaden för anmälningar av automatiskt erkända kvalifikationer, vilket förbättrade informationsutbytet mellan de behöriga myndigheterna i de olika medlemsstaterna. På det hela taget gav dock de nya åtgärderna knappt något mervärde i praktiken.
- De behöriga myndigheterna tog inte hänsyn till de varningar som registrerats av andra medlemsstater i informationssystemet för den inre marknaden när de beviljade erkännande av yrkeskvalifikationer, inte ens om det fanns välgrundade skäl till varningarna, såsom försummelse, pågående disciplinära åtgärder eller fällande domar i brottmål.
- När det gäller den automatiska ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer är den regelbundna uppdateringen av kvalifikationer ett viktigt steg framåt, men processen är besvärlig och det finns inga tidsfrister satta för när kommissionen ska ha slutfört den.
- Kommissionen har tagit itu med de problem som rörde införlivandet genom överträdelseförfaranden, men medlemsstaternas tillämpning av direktivet har fortfarande brister.
- Informationen till medborgare som vill utöva ett reglerat yrke i en annan medlemsstat är allmänt tillgänglig men ofta otillförlitlig och inkonsekvent.

VI Utifrån dessa slutsatser rekommenderar vi att kommissionen säkerställer att

- ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer tillämpas på ett enhetligt sätt,
- varningsmekanismen integreras i förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer,
- förteckningarna över kvalifikationer inom vissa sektorer (som förtecknas i bilaga V till direktivet) där erkännandet av yrkeskvalifikationer kan ske automatiskt uppdateras varje år och att tidsfristen för att fatta beslut om erkännande genom den automatiska ordningen för sektorsyrken förkortas,
- medborgarna får tillförlitlig och konsekvent information.

Inledning

Fri rörlighet för arbetskraft och tjänster samt etableringsfrihet

01 I fördraget om Europeiska unionens funktionssätt garanteras den fria rörligheten för arbetskraft och tjänster samt etableringsfriheten inom EU:s inre marknad. Det gör det möjligt för alla EU-medborgare, oavsett om de är anställda ("arbetstagare") eller egenföretagare, att röra sig fritt mellan medlemsstaterna av yrkesskäl eller för att etablera företag. Dessa rättigheter utgör en del av EU:s fyra grundläggande friheter (fri rörlighet för varor, tjänster, kapital och arbetskraft).

02 Medborgarna kan stöta på olika hinder för arbetskraftens rörlighet, bland annat i samband med erkännande av yrkeskvalifikationer¹. Andra potentiella hinder kan vara skillnader i socialförsäkringssystem och bristande harmonisering av pensions- eller sjukförsäkringssystem mellan medlemsstaterna.

Erkännande av yrkeskvalifikationer

03 Medlemsstaterna har rätt att fastställa bestämmelser för tillträde till yrken. När det finns fastställda bestämmelser för specifika yrken kallas dessa yrken för "reglerade yrken".

04 Erkännande av yrkeskvalifikationer är avsett för medborgare som förvärvar sina yrkeskvalifikationer i en medlemsstat (hemlandet) och vill utöva ett reglerat yrke i en annan medlemsstat (värdlandet). De måste få sina yrkeskvalifikationer erkända av värdlandet för att kunna utöva sina yrken. Utan detta erkännande kan de fortfarande flytta och arbeta utomlands, men de kan inte utöva det planerade yrket. Begreppet erkännande av yrkeskvalifikationer skiljer sig från begreppet erkännande av akademiska kvalifikationer. Det senare, som regleras av [Lissabonkonventionen](#), är kopplat till utbildning och rätten att studera utomlands och att få dessa studier erkända.

---

¹ Revisionsrättens särskilda rapport 06/2018 *Fri rörlighet för arbetstagare*.

05 I september 2005 antog Europaparlamentet och rådet [direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer](#) som konsoliderade EU:s tidigare rättsliga ram. I direktivet definieras "reglerat yrke" och där angavs vissa krav som medlemsstaterna måste uppfylla under förfaranden för erkännande av yrkeskvalifikationer för att främja den fria rörligheten för arbetstagare, företag eller tjänsteleverantörer. Direktivet omfattar Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, som består av EU:s 27 medlemsstater samt Island, Liechtenstein och Norge. I [figur 1](#) visas de mest rörliga reglerade yrkena inom EU.

Figur 1 – De 25 mest rörliga reglerade yrkena inom EU sett till det totala antalet beslut som fattats av de 27 medlemsstaternas behöriga myndigheter för perioden 2017–2021

Sjuksköterska	26 624
Gymnasielärare	25 707
Läkare	25 162
Skidinstruktör	13 375
Fysioterapeut	12 963
Tandläkare	11 291
Barnskötare	6 471
Sjukvårdsbiträde och vårdbiträde	6 210
Veterinär	5 553
Gaffeltruckförare	5 378
Grundskollärare	3 954
Turistguide	3 205
Skid- och/eller bergsguide	2 913
Farmaceut	2 867
Förskollärare	2 795
Inredningssnickare/byggnadssnickare	2 610
Arkitekt	2 137
Idrottsinstruktör	2 096
Barnmorska	2 015
Målare/dekoratör	1 981
Civilingenjör	1 966
Svetsare/metallarbetare	1 901
Psykolog	1 894
Lastare	1 732
Jurist/advokat/juridiskt ombud	1 593

Källa: Revisionsrätten, på grundval av [uppgifter från kommissionen](#), hämtade i oktober 2023.

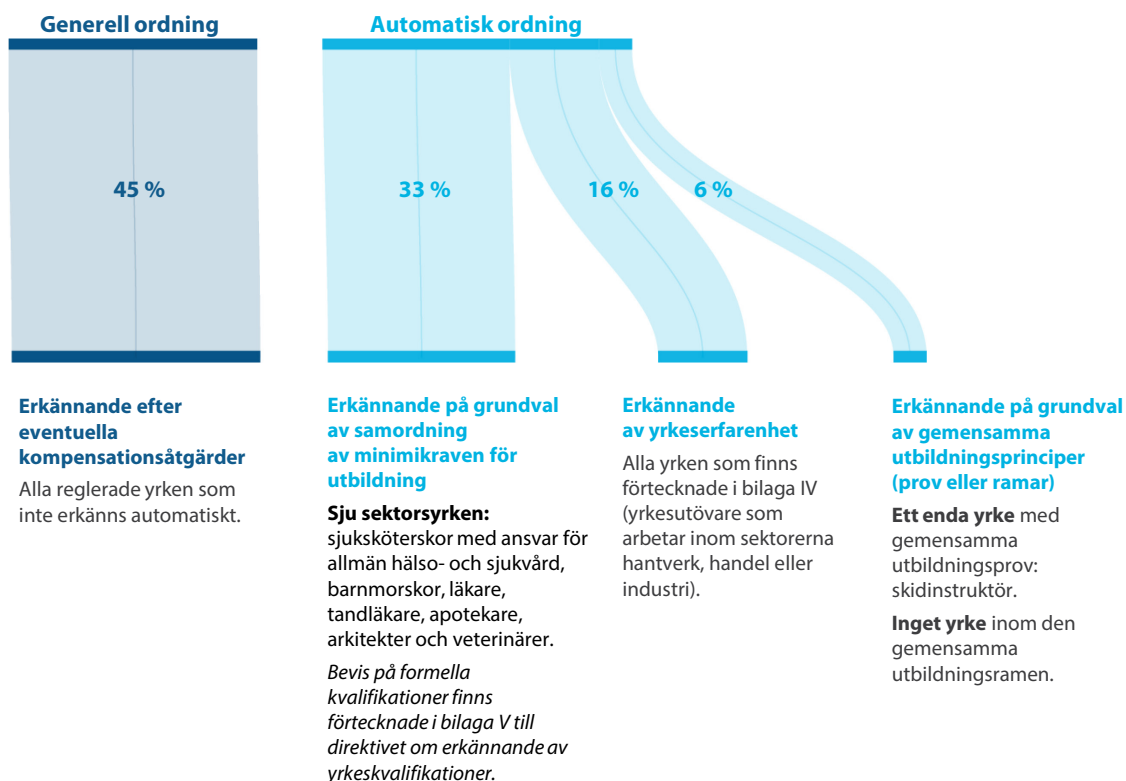
06 Direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer tillämpas inte på

- oregrerade yrken i värdlandet, även om de yrkena är reglerade i hemlandet,
- verksamheter eller yrken med anknytning till staten och utövandet av offentlig makt, det vill säga statliga tjänstemän,
- notarier.

07 Det finns två huvudsakliga ordningar för erkännande av yrkeskvalifikationer, se *figur 2*:

- Den automatiska ordningen, som omfattar tre typer av erkännande och som tillämpas på 1) sju sektorsyrken, 2) skidinstruktörer och 3) yrken inom hantverks-, handels- och industrisektorerna. Dessa yrken hör till de mest rörliga yrkena enligt de uppgifter som visas i *figur 1*. Enligt den automatiska ordningen ska de behöriga myndigheterna automatiskt godkänna ansökningar utan att jämföra kvalifikationerna med nationella krav och på grundval av handlingar som tillhandahålls av medborgarna.
- Den generella ordningen gäller för alla andra reglerade yrken och här får, till skillnad för vad som gäller för den automatiska ordningen, kompensationsåtgärder tillämpas. Dessa åtgärder utgörs antingen av en anpassningsperiod (under vilken yrket kan utövas men endast under tillsyn) eller ett prov som de behöriga myndigheterna infört. De behöriga myndigheterna i värdlandet beslutar om kompensationsåtgärder ska krävas från fall till fall. Kompensationsåtgärder kan endast krävas om väsentlig skillnad föreligger mellan hemlandet och värdlandet i utbildningen för samma yrke och om denna skillnad inte kan kompenseras genom yrkeserfarenhet eller livslångt lärande.

Figur 2 – Automatiska och generella ordningar för erkännande av yrkeskvalifikationer inom EU (sedan 2016)

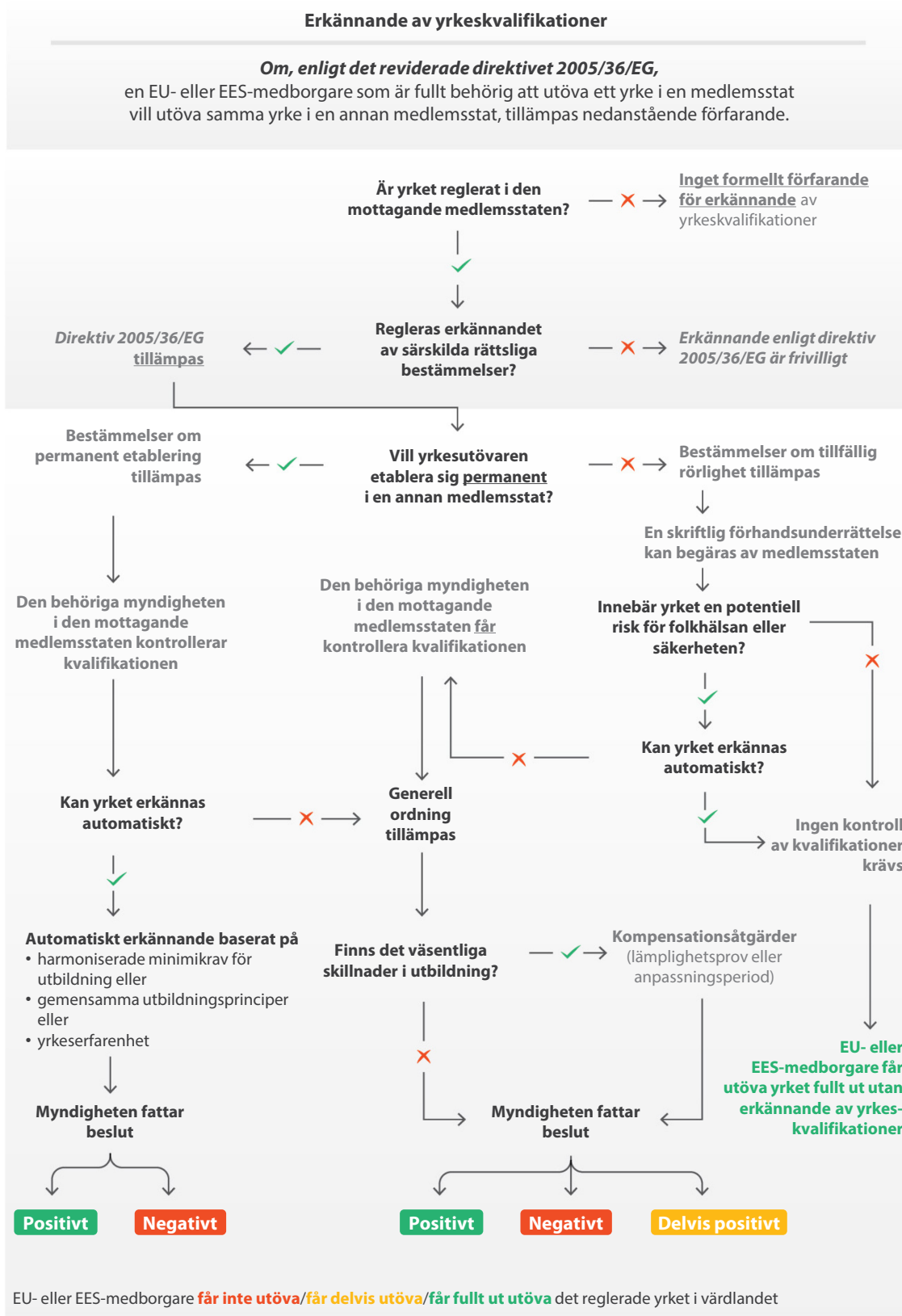
Anm.: Procentsatserna visar andelen beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer som fattats per ordning för erkännande (generell ordning 45 % respektive automatisk ordning 55 %).

Källa: Revisionsrätten, på grundval av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer och kommissionens uppgifter för perioden 2017–2023, inhämtade i november 2023.

08 Medborgare får arbeta utomlands tillfälligt eller permanent. I direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer finns det olika uppsättningar bestämmelser för respektive fall. Principen är att det ska vara enklare att få tillträde till reglerade yrken vid tillfällig rörlighet. I dessa fall får värdländerna begära att medborgarna underrättar dem om sin avsikt att utöva sin verksamhet innan de inleder den i det landet. De får också, på särskilda villkor, göra så kallade förhandskontroller av dessa medborgares kvalifikationer.

09 Beslutsschemat i *figur 3* visar hur förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer fungerar. Den första frågan handlar om huruvida ett yrke är reglerat eller inte. Om det är det, och ett erkännande av kvalifikationer krävs, visar beslutsschemat de olika steg som leder fram till den behöriga myndighetens beslut. Dessa steg i beslutsfattandet enligt direktivet om yrkeskvalifikationer anges med "ja" (v) och "nej" (x).

Figur 3 – Beskrivning av förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer, inbegripet möjliga beslut som fattas av behöriga myndigheter

Källa: Revisionsrätten, på grundval av det reviderade direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer.

10 Varje år måste medlemsstaterna registrera sina beslut avseende erkännande av yrkeskvalifikationer i databasen över reglerade yrken, ett it-verktyg som kommissionen förvaltar och som ger medborgarna information om frågor som rör erkännande av yrkeskvalifikationer. Under 2024 planerar kommissionen att börja migreringen av den information som finns i databasen över reglerade yrken till informationssystemet för den inre marknaden (IMI).

11 I praktiken utgör erkännandet av yrkeskvalifikationer endast ett steg i förfarandet för medborgare som vill utöva ett reglerat yrke utomlands. För vissa yrken kan det också krävas tillstånd att utöva yrket (t.ex. för hälso- och sjukvårdsyrken) eller näringstillstånd (t.ex. för hantverksyrken). Dessa aspekter omfattas inte av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. För vissa yrken kan dock medlemsstaterna tillhandahålla ett förfarande där "allt ingår" och som omfattar både erkännande av yrkeskvalifikationer och ett näringstillstånd eller ett tillstånd att utöva ett yrke.

12 I maj 2010 utarbetade Mario Monti, på begäran av kommissionens ordförande, en [rapport](#) om en ny strategi för den inre marknaden. Rapportens slutsats var att medlemsstaternas ömsesidiga erkännande av yrkeskvalifikationer borde förtydligas ytterligare och att det fortfarande fanns ett motstånd på medlemsstatsnivå mot att erkänna utländska kvalifikationer. Mario Monti hade två viktiga rekommendationer avseende erkännandet av yrkeskvalifikationer, nämligen att utvidga den automatiska ordningen och att öka insynen.

13 I november 2013 reviderade Europaparlamentet och rådet direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer (genom [direktiv 2013/55/EU](#)). Medlemsstaterna var skyldiga att införliva direktivet i nationell lagstiftning senast i januari 2016. Det reviderade direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer omfattar följande delar:

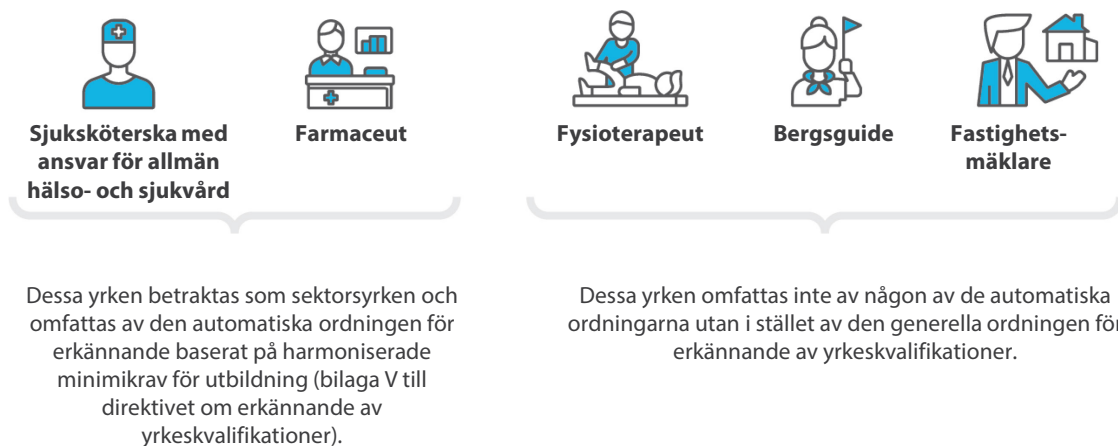
- Partiellt tillträde till en yrkesverksamhet till följd av avgöranden i Europeiska unionens domstol². Det gör det möjligt för medborgare som inte är kvalificerade för alla delar av ett reglerat yrke i den mottagande medlemsstaten att utöva yrket partiellt.
- Gemensamma utbildningsprinciper (utbildningsramar eller utbildningsprov) som utgör ännu en automatisk ordning för erkännande av yrkeskvalifikationer utöver den som redan gäller för de sju sektorsyrkena. I nuläget tillämpas denna ytterligare ordning endast på skidinstruktörer, se [figur 2](#).

---

² Domstolens dom den 19 januari 2006 i [mål C-330/03](#) – civilingenjör i vattenbyggnadsteknik, kompletterad med domstolens dom den 27 juni 2013 i [mål C-575/11](#) – sjukgymnast.

- Obligatorisk användning av informationssystemet för den inre marknaden för anmälningar av automatiskt erkända utbildningsbevis (bilaga V till direktivet) och samarbetsförfaranden som till exempel det europeiska yrkeskortet och varningsmekanismen.
- En förstärkt roll för gemensamma kontaktpunkter i medlemsstaterna för erkännande av yrkeskvalifikationer, med ett krav på att de ska tillhandahålla ett visst minimum av information elektroniskt på sina webbplatser.
- Ett europeiskt yrkeskort, ett helt elektroniskt sätt att erkänna kvalifikationer, som förvaltas via informationssystemet för den inre marknaden och finns tillgängligt för fem yrken, se [figur 4](#).

Figur 4 – Fem yrken där utövare kan förvärva det europeiska yrkeskortet

Källa: Revisionsrätten, på grundval av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer.

14 I april 2024 lade Enrico Letta, ordförande för Jacques Delors-institutet, fram en rapport som beställts av Europeiska rådet, *Much more than a market*. Rapporten är tänkt att bidra till diskussionen om den inre marknads framtid och ger konkreta förslag. I den efterfrågas en utökning av den automatiska ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer och en granskning av behovet och omfattningen av bestämmelser om reglerade yrken. I rapporten ombeds EU, som en del av den inre marknaden för att förbättra hälsan och tillgången till läkemedel, att aktivt främja det ömsesidiga erkännandet av yrkeskvalifikationer för farmaceutiska yrken.

Roller och ansvarsområden

15 Generaldirektoratet för inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag ansvarar för merparten av de frågor som rör inre marknaden, bland annat erkännande av yrkeskvalifikationer. Det tar initiativ till förslag om erkännande av yrkeskvalifikationer och ser till att direktiv införlivas i tid i medlemsstaternas lagstiftning och att de genomförs. Om en medlemsstat misslyckas med detta får kommissionen vidta lämpliga verkställighetsåtgärder.

16 Andra frågor som GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag ansvarar för är att

- samordna politikområdet och leda en samordningsgrupp, bestående av en nationell samordnare per medlemsstat med sakkunskap på området erkännande av yrkeskvalifikationer, som var och en har ansvaret för att främja en enhetlig tillämpning av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer och att samla in all relevant information om detta,
- övervaka ordningen, till exempel baserat på information från medlemsstaterna om databasen över reglerade yrken samt rapporter vartannat år från medlemsstaterna med viktiga uppgifter som rör statistik och proportionalitet och bland annat förklarar varför de reglerar vissa yrken,
- anta delegerade akter (t.ex. för att uppdatera bilaga V till direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer med en förteckning över bevis på formella kvalifikationer för den automatiska ordningen) och genomförandeakter som förtydligar vissa aspekter av erkännandet av yrkeskvalifikationer, såsom förfarandet för utfärdande av det europeiska yrkeskortet,
- vart femte år rapportera om genomförandet av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer,
- tillhandahålla och underhålla it-verktyg (databasen över reglerade yrken, som snart kommer att migreras till informationssystemet för den inre marknaden, och Your Europe) för att göra information om erkännande av yrkeskvalifikationer tillgänglig för medborgarna. GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag förlitar sig på medlemsstaternas bidrag vad gäller innehållet.

17 Utöver att behandla ansökningar om erkännande av yrkeskvalifikationer ansvarar medlemsstaterna för att

- utse en nationell samordnare som ingår i samordningsgruppen,
- lämna rapporter vartannat år till kommissionen (se punkt **16** andra strecksatsen),
- tillhandahålla kommissionen förteckningen över reglerade yrken och registrera informationen i databasen över reglerade yrken,
- samarbeta med andra medlemsstater och kommissionen genom informationssystemet för den inre marknaden,
- ge stöd åt och information till medborgarna under erkännandeförfarandet.

Revisionens inriktning och omfattning samt revisionsmetod

18 Vi undersökte hur ändamålsenligt kommissionen säkerställde rätten för EU-medborgare som arbetar inom reglerade yrken att röra sig fritt mellan medlemsstaterna av yrkesskäl. Vi undersökte framför allt om

- kommissionen lyckades förmå medlemsstaterna att minska antalet reglerade yrken och om ordningarna för erkännande av yrkeskvalifikationer användes i stor utsträckning av medborgarna,
- medlemsstaterna tillämpade ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer på ett ändamålsenligt sätt som gynnar medborgarna,
- det reviderade direktivets nya delar avsedda att underlätta erkännandet rent faktiskt användes,
- kommissionen samordnade och övervakade statistik och uppgifter från medlemsstaterna och tog upp frågor som rörde införlivandet av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer i medlemsstaterna på ett ändamålsenligt sätt,
- kommissionen och medlemsstaterna försåg medborgarna med lättillgänglig, fullständig och konsekvent information om erkännande av yrkeskvalifikationer.

19 Revisionen omfattade perioden från 2013, då direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer reviderades, till och med den senaste utvecklingen inom ramen för Europaåret för kompetens 2023. Vårt huvudsakliga revisionsobjekt var kommissionen, särskilt GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag. Vi intervjuade också GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering och Eurostat, kommissionens generaldirektorat för europeisk officiell statistik.

20 Vi riktade in oss på fyra yrken: sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, gymnasielärare, byggnadsnickare/inredningsnickare och civilingenjör. I EU är bristen på arbetskraft (mest) utbredd inom dessa yrken, enligt [rapporter från Europeiska arbetsmyndigheten](#). De hör dessutom till de 25 mest rörliga yrkeskategorierna (se [figur 1](#)) och täcks in av alla ordningar för erkännande av yrkeskvalifikationer (se [figur 3](#)), inbegripet särskilda åtgärder, såsom det europeiska yrkeskortet och partiellt tillträde (se punkt [13](#)). Vi beaktade också den senaste utvecklingen på detta område, till exempel integreringen av databasen över reglerade yrken i informationssystemet för den inre marknaden.

21 Under vår revision reste vi till fyra medlemsstater (Österrike, Belgien, Tjeckien och Luxemburg) där vi träffade företrädare för 21 nationella eller regionala myndigheter med ansvar för de fyra utvalda yrkena, se [bilaga I](#), och de nationella samordnarna för direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. Vårt urval av medlemsstater baserades främst på antalet beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer och underrättelser (om avsikten att tillhandahålla tjänster tillfälligt) men även på den geografiska balansen. I dessa fyra medlemsstater genomförde vi ”walk-through”-tester på webbplatserna för att kontrollera hur tillförlitlig, tillgänglig och fullständig den information är som medborgarna får på nätet när det gäller erkännande av yrkeskvalifikationer.

22 Vi skickade också ut en enkät till 3 100 organ i EU:s alla 27 medlemsstater som registrerats av kommissionen som behöriga myndigheter i modulen för yrkeskvalifikationer i informationssystemet för den inre marknaden. Nästan 850 myndigheter (27 %) svarade. Svarefrekvensen för varje medlemsstat beskrivs i [bilaga II](#). Resultaten av vår enkät offentliggörs som öppna data och finns tillgängliga online och publiceras anonymt.

23 Dessutom intervjuade vi företrädare för Europeiska arbetsmyndigheten och Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning (Cedefop), Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK), Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) och Europeiska ombudsmannen ([bilaga III](#)).

24 Vi tog inte upp

- förfaranden för erkännande av yrkeskvalifikationer för medborgare som har förvärvat sina kvalifikationer utanför EU,
- ordningen för erkännande av akademiska kvalifikationer.

25 Syftet med denna särskilda rapport är dels att fastställa om direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer har tillämpats på ett ändamålsenligt sätt som gynnar medborgarna, dels att bidra till att analysera detta politikområde, särskilt mot bakgrund av [Europaåret för kompetens 2023](#).

Iakttagelser

Inom EU finns det fortfarande många reglerade yrken, samtidigt som EU:s ordningar för erkännande av yrkeskvalifikationer används sparsamt

26 Medlemsstaterna får fastställa regler för tillträde till vissa yrken. Även om en reglering inte hindrar medborgare från att arbeta i en annan medlemsstat, kan behovet att få en yrkeskvalifikation erkänd utgöra ett hinder för en medborgare som vill utöva sitt yrke eller sin verksamhet i en annan medlemsstat. Om medborgaren inte lyckas få yrkeskvalifikationen erkänd kan han eller hon vara tvungen att söka ett annat arbete som inte motsvarar hans eller hennes kvalifikationer och eventuellt tjäna mindre.

27 Mellan 2012 och 2014 konstaterade Europeiska rådet att regleringen av yrken utgör ett hinder för den inre marknaden och [uppmånade](#) medlemsstaterna att minska antalet reglerade yrken och avlägsna onödiga eller oproportionerliga hinder för tillträde till reglerade yrken. År 2012 [uppmånade](#) Europaparlamentet kommissionen att fastställa områden där medlemsstaterna oproportionerligt blockerar tillträdet till reglerade yrken.

Kommissionens åtgärder för att förmå medlemsstaterna att minska antalet reglerade yrken har inte lett till några resultat

28 Vi är medvetna om att regleringsnivån i medlemsstaterna kan variera för varje enskilt yrke, men vi förväntade oss att kommissionens åtgärder skulle förmå medlemsstaterna att minska antalet reglerade yrken och att medborgarna skulle använda ordningarna för erkännande av yrkeskvalifikationer för att få sina yrkeskvalifikationer erkända.

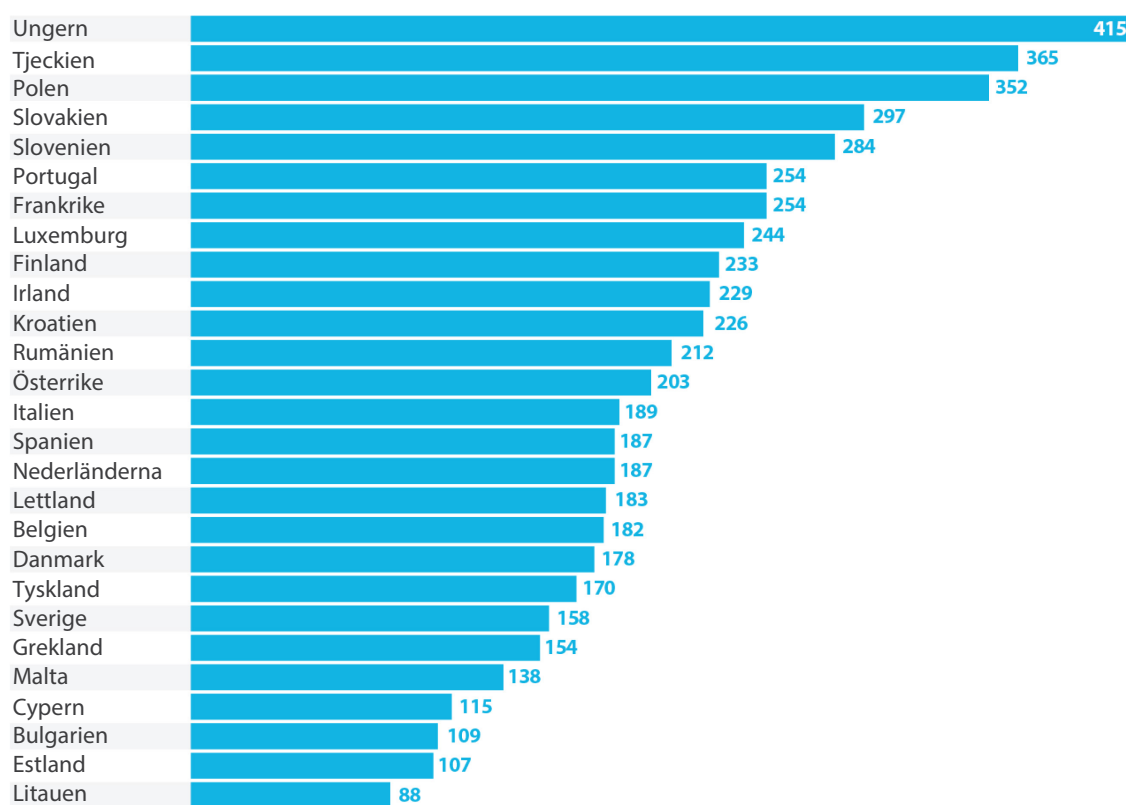
29 År 2014 inledde kommissionen en så kallad ömsesidig utvärdering för att uppmuntra medlemsstaterna att göra en ordentlig bedömning av skälen till att reglera yrken. Målet var att medlemsstaterna skulle bedöma sin reglering av yrken och på så sätt minska antalet reglerade yrken. Medlemsstaterna var skyldiga att senast 2016 lämna in handlingsplaner till kommissionen.

30 Mot bakgrund av detta arbete och som ett led i den europeiska planeringsterminen utfärdade kommissionen sex landsspecifika rekommendationer för reglerade yrken år 2017, 2018 och 2019 för två medlemsstater: Österrike och Luxemburg.

31 Trots dessa ansträngningar konstaterade vi dock att situationen hade försämrats. När man samkör uppgifter om yrken som regleras i medlemsstaterna ökade det totala antalet reglerade yrken från omkring 5 400 år 2016 till omkring 5 700 år 2023 (genomsnittet per medlemsstat: 212 reglerade yrken).

32 År 2023 varierade enligt dessa uppgifter även antalet reglerade yrken på EU:s arbetsmarknad fortfarande avsevärt mellan medlemsstaterna. I Ungern regleras till exempel nästan fem gånger fler yrken än i Litauen (415 yrken jämfört med 88), se [figur 5](#).

Figur 5 – Antalet reglerade yrken per medlemsstat 2023

Källa: Revisionsrätten, på grundval av databasen över reglerade yrken.

33 Kommissionen utarbetade (regleringsmässiga) begränsningsindikatorer men bedömde inte resultatet av detta arbete sett till antalet avreglerade yrken. De enda bevis som vi kunde samla in var en jämförelse mellan det totala antalet reglerade yrken på grundval av i) en [studie](#) som finansierades av Europeiska kommissionen 2016, ii) en [studie från Europaparlamentet från 2019](#) och iii) det totala antalet reglerade yrken som förtecknades i databasen över reglerade yrken i december 2023.

34 År 2018 antogs ett [direktiv om proportionalitetsprövning](#) för att komplettera direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. Enligt direktivet måste medlemsstaterna genomföra konsekvensbedömningar, som baseras på proportionerliga kriterier, när de föreslår nya reglerade yrken eller ändrar kraven för befintliga yrken. Alla de fyra medlemsstater som vi besökte hade genomfört proportionalitetsprövningar. Bedömningen granskades dock inte av något externt organ, förutom i Luxemburg, se [ruta 1](#).

Ruta 1

God praxis i Luxemburg: Instansen [Conseil d'État](#) har en roll i proportionalitetsbedömningen av lagstiftningen

Conseil d'État är en konstitutionell institution som inte är en del av Luxemburgs regering. Denna institution tillhandahåller rapporter om eller yttranden över regeringens och parlamentets lagförslag och utkast till förordningar. Efter det att Luxemburg införde en obligatorisk proportionalitetsprövning för lagstiftning har Conseil d'État begärt att en proportionalitetsprövning ska bifogas de lagförslag som ska bedömas.

Under 2022 och 2023 blockerade Conseil d'État två nya luxemburgska förordningar om tillträde till hälso- och sjukvårdsyrken till följd av otillfredsställande proportionalitetsprövningar.

35 En sådan oberoende tredjepartsgranskning är inget krav enligt direktivet om proportionalitetsprövning och inte heller enligt direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. Vi anser dock att en sådan granskning kan vara lämplig för att undvika en överdriven reglering i medlemsstaterna.

EU:s system för erkännande av yrkeskvalifikationer beräknas användas i omkring 6 % av de fall som rör rörlighet i EU

36 I våra diskussioner med Eurostat, Cedefop och GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag framkom det att ingen specifik statistik tas fram om tillämpningen av ordningarna för erkännande av yrkeskvalifikationer jämfört med det totala antalet medborgare som utnyttjar rörligheten inom EU. Vi inhämtade uppgifter om i) invandringen per åldersgrupp och medborgarskap, det vill säga EU-medborgare i åldern 20–64 år som flyttat till en annan medlemsstat, och ii) det totala antalet beslut avseende erkännande av yrkeskvalifikationer som de behöriga myndigheterna, såsom krävs, registrerat i databasen över reglerade yrken. Med hjälp av dessa uppgifter räknade vi ut att besluten avseende erkännande av yrkeskvalifikationer under perioden 2017–2019 påverkade omkring 6 % av de EU-medborgare i åldern 20–64 år som flyttade till en annan medlemsstat (dvs. uppskattningsvis 141 000 registrerade erkännandebeslut jämfört med totalt 2 256 000 personer som flyttade inom EU). Vår uppskattning bygger dock på tillgängliga uppgifter och deras inneboende begränsningar, till exempel att det i gruppen personer i arbetsför ålder potentiellt ingår personer som studerar, som fått förtidspension eller som inte står till arbetsmarknadens förfogande.

37 Kommissionen har för närvarande inga uppgifter som gör att man kan bedöma hur många EU-medborgare med yrkeskvalifikationer som har flyttat till ett värdland men som inte utövar sitt yrke där eftersom deras kvalifikationer inte har erkänts. Det finns inte heller någon information från till exempel en enkät som skulle kunna visa på hur många medborgare som har beslutat att inte flytta på grund av svårigheter att få sina kvalifikationer erkända. Dessa dataluckor utgör ett avsevärt hinder för en heltäckande bedömning av hur ändamålsenligt EU säkerställer rätten för medborgare som arbetar inom reglerade yrken att röra sig fritt mellan medlemsstaterna av yrkesskäl eller för att etablera företag.

Tillämpningen av direktivet om yrkeskvalifikationer har fortfarande brister

Avsaknad av elektroniska förfaranden

38 Enligt direktivet måste medlemsstaterna se till att medborgare som vill få sitt yrke erkänt utomlands har tillgång till förfarandet online. [Förordningen om en gemensam digital ingång](#) stärker och förtydligar medlemsstaternas skyldighet att tillhandahålla elektroniska förfaranden för erkännande av yrkeskvalifikationer. Medlemsstaterna skulle ha genomfört förordningen om en gemensam digital ingång senast den 31 december 2023. Vid tidpunkten för vårt fältarbete mellan juni och oktober 2023 hade de flesta medlemsstater som vi besökte ännu inte uppfyllt detta krav. Det är medlemsstaterna som har ansvaret för att förordningen om en gemensam digital ingång genomförs.

39 [Handboken om genomförandet av tjänstedirektivet](#)³ innehåller en definition av det elektroniska förfarandet: detta ska göra det möjligt att slutföra alla steg på ett strukturerat sätt med hjälp av en enda tjänstekanal. Ett förfarande som kräver att medborgarna inkommer med en fysisk handling (vilket kräver att användaren laddar ner ett formulär som sedan måste skrivas ut, fyllas i för hand, skannas, laddas upp och bifogas ett e-postmeddelande för att skickas in till de behöriga myndigheterna) lever inte upp till denna standard och uppfyller därför inte kravet på att vara helt elektroniskt.

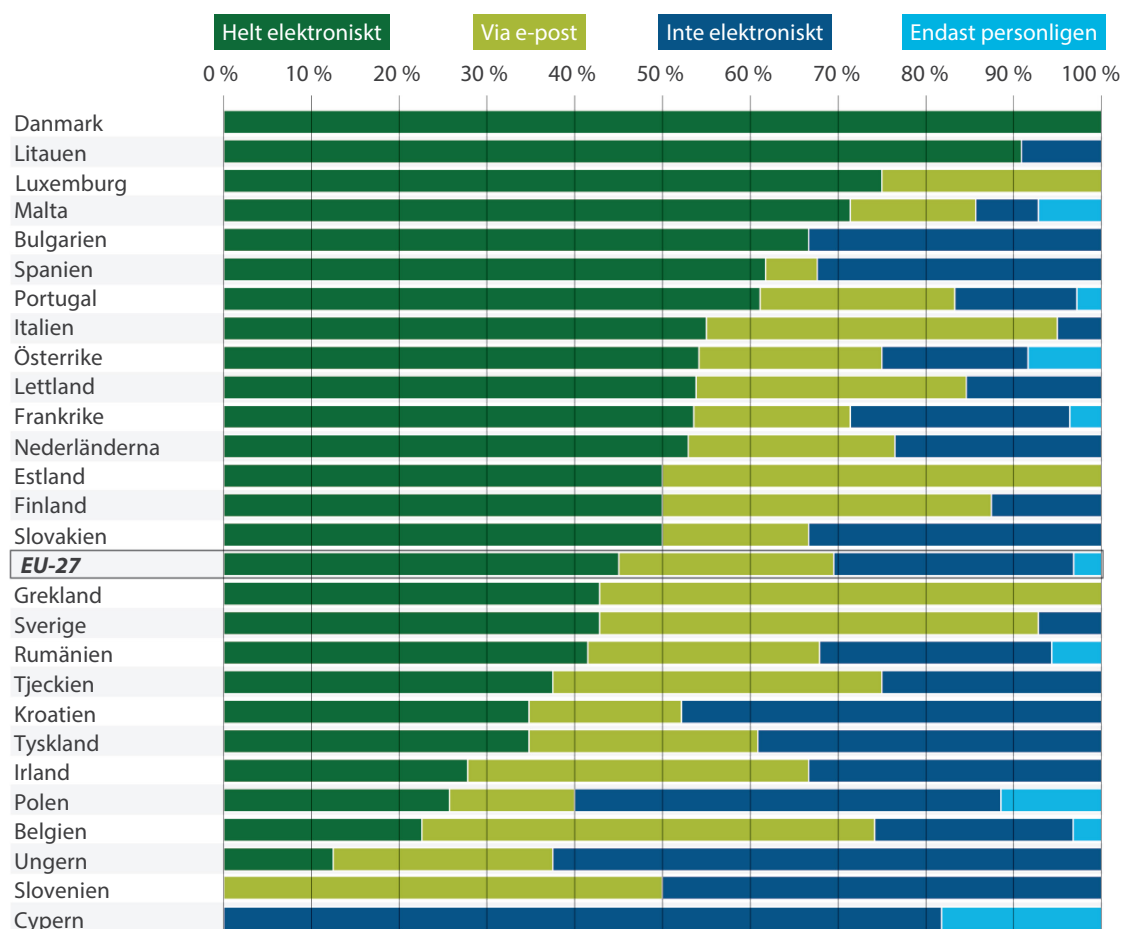
40 Med hjälp av vår enkät undersökte vi de olika sätt som medborgarna skulle kunna ansöka om erkännande av yrkeskvalifikationer, se [figur 6](#). De svar vi fick visade att den stora merparten av de behöriga myndigheterna i de flesta medlemsstater fortfarande håller på att utveckla helt elektroniska förfaranden. Det var bara de behöriga myndigheterna i Danmark och Estland som uppgav att de tillät förfaranden helt online, eller via e-post, utan att begära ytterligare fysiska handlingar, för samtliga reglerade yrken. Svarsfrekvensen var dock relativt låg (13 % respektive 33 %, se [bilaga I](#)). Cypern däremot (där 36 % av de behöriga myndigheterna svarade på enkäten) begär alltid fysiska handlingar och kräver ibland till och med att medborgarna finner sig personligen för att få sina yrkeskvalifikationer erkända.

---

³ Direktiv 2006/123/EG.

Figur 6 – Respondenternas svar avseende andelen elektroniska förfaranden i medlemsstaterna, september 2023

Anm.: Mörkgrönt indikerar efterlevnad av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer och förordningen om en gemensam digital ingång. Ljusgrönt indikerar endast efterlevnad av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. Mörkblått och ljusblått indikerar bristande efterlevnad av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer respektive förordningen om en gemensam digital ingång.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av frågorna 7 och 7.1 i enkäten.

41 Praxis i de medlemsstater som vi besökte varierade kraftigt. I [ruta 2](#) ges exempel, bland annat att vi konstaterade att Tjeckien och Luxemburg inte följde direktivet.

Ruta 2

Tillgång till elektroniska förfaranden för erkännande av yrkeskvalifikationer för de utvalda yrkena byggnadssnickare, civilingenjör och gymnasielärare

Medlemsstat	Följer bestämmelserna?	Beskrivning
Österrike	Ja	Särskilda onlineplattformar finns eller standardiserade e-postmeddelanden godtas, utan pappershandlingar.
Belgien	Ja	Särskilda onlineplattformar finns eller standardiserade e-postmeddelanden godtas, utan pappershandlingar.
Tjeckien	Nej	Den digitala brevlådan Data Box och bestyrkta elektroniska underskrifter godtas men kräver ytterligare administrativa förfaranden (personer som inte är bosatta i Tjeckien får gå till Tjeckiens ambassad eller fylla i pappershandlingar för att få en e-underskrift).
Luxemburg	Nej	Alla myndigheter använde onlineplattformar eller e-post, och en myndighet begärde att saknade handlingar skulle lämnas in per post. För tillfällig rörlighet begärde en myndighet e-underskrift, vilket även var fallet i Tjeckien.

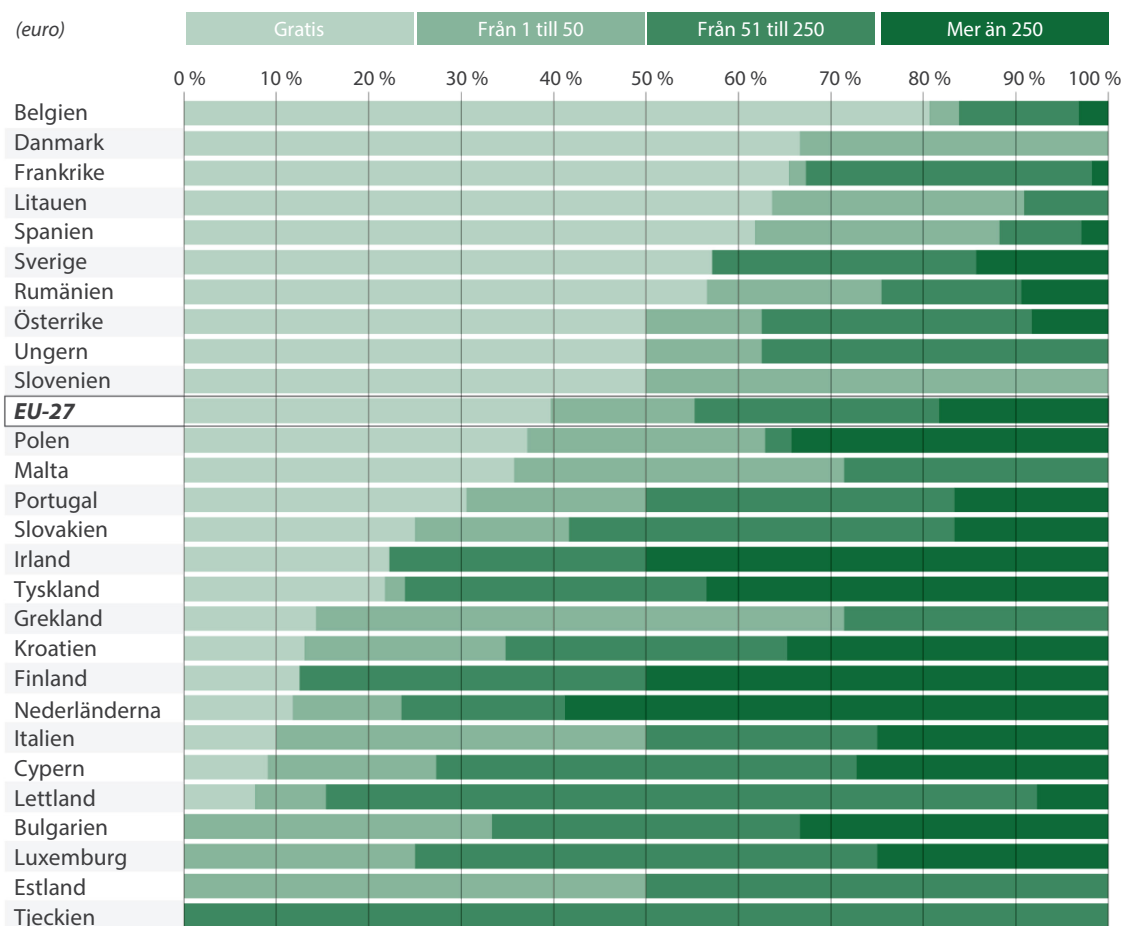
Anm.: Vår analys omfattar inte sjuksköterskor med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, eftersom de alltid kan dra nytta av det europeiska yrkeskortet, som är helt elektroniskt.

Avgifterna för erkännande av yrkeskvalifikationer varierar avsevärt mellan medlemsstaterna och är inte motiverade

42 Studier från [Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling](#) och [Europaparlamentets utredningsavdelning](#) har fastställt att de avgifter som tas ut av medborgarna för erkännande av yrkeskvalifikationer utgör ett av hindren för yrkesarbetares fria rörlighet. I en [uppförandekod](#) för hantering av förfaranden för erkännande av yrkeskvalifikationer som godkänts av samordningsgruppen anges att medborgare bör informeras på ett öppet sätt om avgifter för erkännande av yrkeskvalifikationer och att avgifterna inte bör överstiga de kostnader som uppkommer för den behöriga myndigheten.

43 Med hjälp av vår enkät kunde vi ta fram ett referensvärde för de avgifter som tas ut av medborgare i samband med förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer, se [figur 7](#).

Figur 7 – Genomsnittlig avgift per ansökan

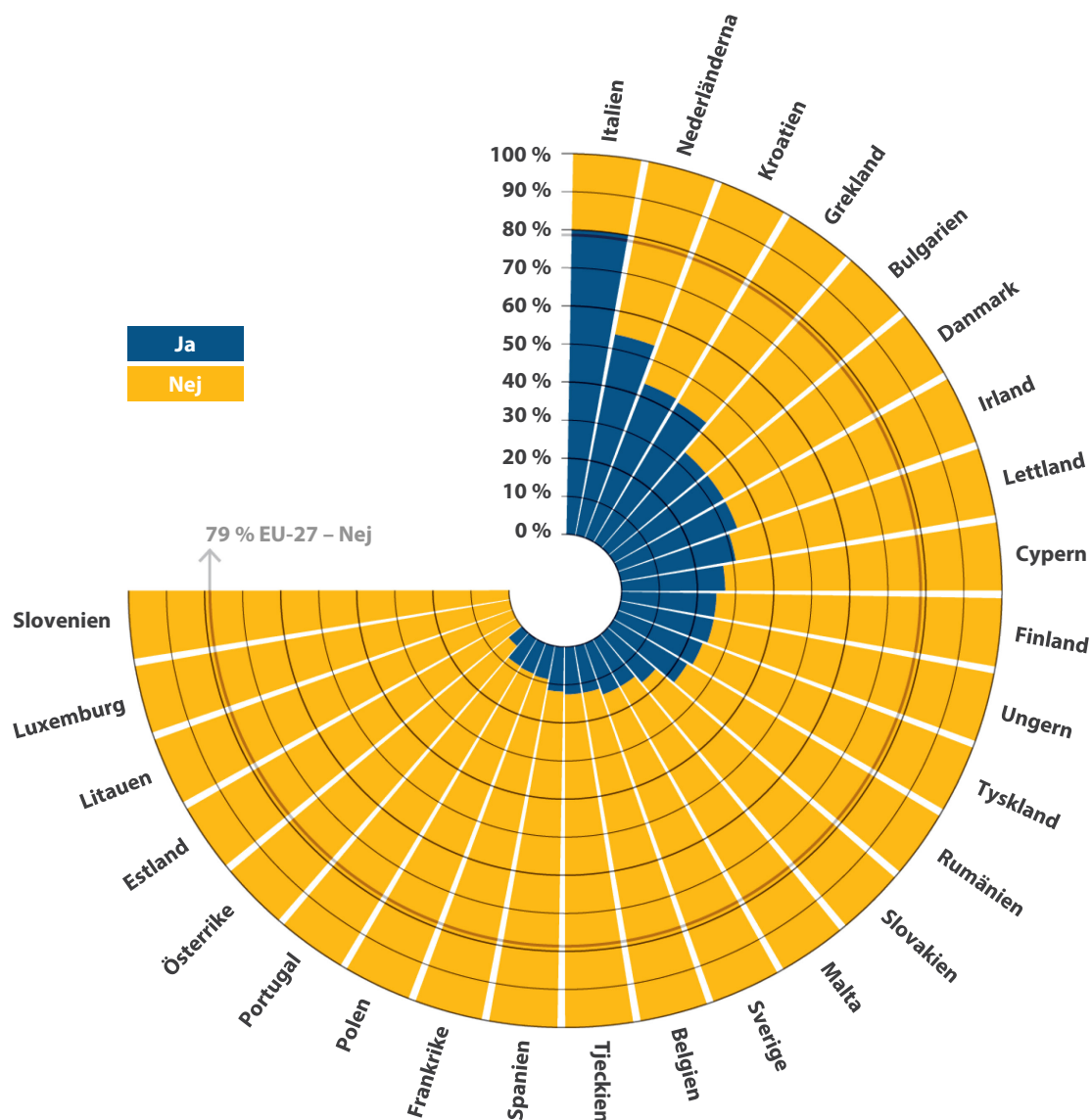

Källa: Revisionsrätten, på grundval av fråga 5 i enkäten.

44 Av svaren att döma noterade vi att avgifterna varierade avsevärt mellan medlemsstaterna och de behöriga myndigheterna (från 0 euro för vissa yrken till 17 500 euro för piloter i en medlemsstat). I Belgien är merparten av erkännandeförfarandena kostnadsfria (i 81 % av fallen). Detta bekräftade vi under vårt besök i Belgien, där sju av de åtta behöriga myndigheter som vi träffade inte tog ut några avgifter för ansökan om erkännande av yrkeskvalifikationer.

45 Slutligen kunde en stor andel av de behöriga myndigheterna i vår enkät (nästan 80 %) inte förklara vad de avgifter som togs ut av de sökande baserades på, se *figur 8*. Bland dem som uppgav att de var medvetna om de ungefärliga administrativa kostnaderna svarade 12 % att den avgift som togs ut var högre än den uppkomna kostnaden.

Figur 8 – Behöriga myndigheter som uppger sig vara medvetna om sina faktiska administrativa kostnader för en ansökan om erkännande av yrkeskvalifikationer

Källa: Revisionsrätten, på grundval av fråga 6 i enkäten.

46 De myndigheter som vi träffade i alla de fyra medlemsstater som vi besökte gav oss information om de avgifter som togs ut för ansökningar, men det var oklart på vilken grund avgifterna hade beräknats. Ingen av myndigheterna kunde fastställa sina faktiska administrativa kostnader för att genomföra ett förfarande för erkännande av yrkeskvalifikationer.

De begärda handlingarna överskrider ibland kraven

47 I direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer anges vilka handlingar som behöriga myndigheter får begära från medborgare under ett erkännandeförfarande, både för permanent etablering och för tillfällig rörlighet, om kontroller ska utföras. Orimliga krav på handlingar innebär ytterligare en administrativ börda för de sökande. Under vår revision i de fyra medlemsstater som vi besökte undersökte vi vad som begärdes på varje myndighets webbplats under ansökningsförfarandet och hur detta överensstämde med direktivet.

48 I tre av de fyra medlemsstaterna (Österrike, Tjeckien och Luxemburg) fann vi fall av bristande efterlevnad av uppförandekoden i fråga om handlingar som myndigheter kan begära. Belgien kan inte anses följa bestämmelserna i direktivet, se [figur 9](#).

Figur 9 – Exempel på krav på handlingar som går utöver de som anges i direktivet och/eller uppförandekoden

Källa: Revisionsrätten, på grundval av besök på plats och kontroller av medlemsstaternas webbplatser.

Kompensationsåtgärderna är fortfarande oproportionerliga

49 Kompensationsåtgärder kan bestå av en anpassningsperiod eller ett prov (se punkt 07). En allmän princip är att medborgarna ska tillåtas välja typen av kompensationsåtgärd. Men undantag tillåts enligt direktivet, till exempel vad gäller kravet på kunskaper i nationell rätt där verksamheten till en väsentlig och konstant del består i att lämna råd eller ge hjälp (t.ex. för advokater).

50 Vår analys av databasen över reglerade yrken för perioden 2017–2021 visade att omkring 35 000 beslut avseende erkännande av yrkeskvalifikationer som utfärdats av myndigheter i medlemsstaterna omfattade kompensationsåtgärder. Detta motsvarar 17 % av alla beslut.

51 På samma sätt uppgav omkring 250 behöriga myndigheter (30 %) som svar på vår enkät att de hade begärt att sökande skulle omfattas av kompensationsåtgärder. Mer än 50 % av dessa (130) uppgav att de inte hade gett sökanden möjlighet att välja kompensationsåtgärder. Bland de myndigheter som införde kompensationsåtgärder hävdade mer än 70 % att kunskaper i medlemsstatens lagstiftning krävdes för att utöva yrket. Enkätsvaren visade också att detta krav tillämpades i stor omfattning, bland annat på massageterapeuter, säkerhetsvakter och dykare.

52 Vi analyserade också om kompensationsåtgärder tillämpades korrekt i de medlemsstater som vi besökte för de yrken som vi tittade närmare på. Vi konstaterade att olika praxis förekom i de fyra medlemsstater som vi besökte under revisionen. Se [ruta 3](#).

Ruta 3

Exempel på hur kompensationsåtgärder används

Yrket byggnadssnickare/inredningssnickare i Tjeckien och Belgien

Tjeckien och Belgien (Vallonien och Huvudstadsregionen Bryssel) kräver inga kompensationsåtgärder för byggnadssnickare/inredningssnickare. Denna praxis underlättar för sökande eftersom erkännandet av yrkeskvalifikationer blir smidigare. De myndigheter som vi träffade tillämpade reglerna i direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer på det gynnsammaste sättet för de sökande.

Civilingenjörsvrket i Österrike och Tjeckien

Österrike och Tjeckien har systematiskt infört kompensationsåtgärder för medborgare med utländska kvalifikationer som vill utöva civilingenjörsvrket på deras territorium.

Detta strider mot bestämmelsen i direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer om att beslut om kompensationsåtgärder ska fattas från fall till fall och att kompensationsåtgärder *endast* ska tillämpas om det finns *betydande skillnader* i utbildning mellan ursprungsmedlemsstaten och den mottagande medlemsstaten, se punkt [07](#).

Förhandskontroller i samband med tillfällig rörlighet tillämpas olika i medlemsstaterna

53 Förhandskontroller tillåts för (sektors-)yrken med konsekvenser för folkhälsan eller säkerheten, som inte omfattas av den automatiska ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer och där avsaknad av yrkeskvalifikationer skulle leda till så höga risker att en förhandskontroll är nödvändig (proportionalitetsprincipen). I direktivet definieras inte på ett tydligt sätt vilka yrken som omfattas av detta begrepp.

54 Vi bedömde om de behöriga myndigheterna införde obligatoriska förhandskontroller av yrkeskvalifikationer vid tillfällig rörlighet, se punkt **08**. Kommissionen har fastställt att förhandskontroller utgör ett allvarligt hinder på den inre marknaden, se **ruta 4**.

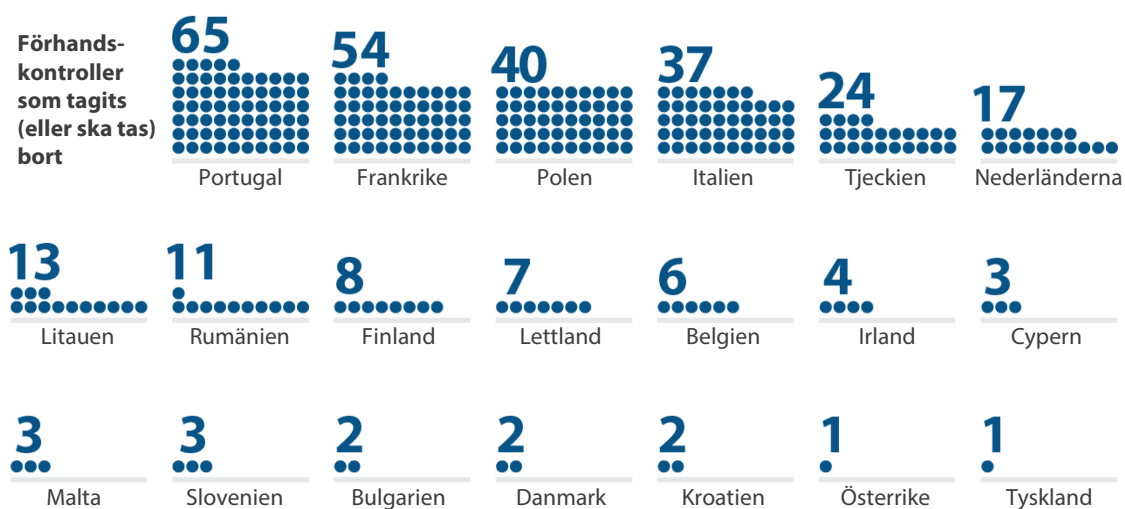
Ruta 4

Kommissionen har fastställt att förhandskontroller utgör ett stort hinder på den inre marknaden

År 2020 inrättade kommissionen en [arbetsgrupp för efterlevnad på den inre marknaden](#) för att undanröja hinder på den inre marknaden. Enligt kommissionen utgjorde förhandskontroller ett betydande hinder för arbetskraftens rörlighet, eftersom de kan förlänga förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer om myndigheterna begärt ytterligare handlingar från medborgarna. Kommissionen har därför bett medlemsstaterna granska sina krav på förhandskontroller.

55 Enligt [rapporten för 2022–2023 från arbetsgruppen för efterlevnad på den inre marknaden](#) gjorde medlemsstaterna förhandskontroller av mer än 800 yrken. Totalt åtog sig 20 medlemsstater att ta bort förhandskontrollerna. Portugal, Frankrike och Polen gjorde de största åtagandena. På det stora hela åtog sig medlemsstater att ta bort nästan 300 förhandskontroller senast i juli 2023, se **figur 10**. De tre yrkeskategorier som berörs mest av att dessa förhandskontroller tas bort är hälso- och sjukvårdsyrken, idrottsinstruktörer och yrken inom byggsektorn, inklusive ingenjörssyrken.

Figur 10 – Antalet förhandskontroller som medlemsstaterna har tagit (eller ska ta) bort (frivilligt)

Källa: Revisionsrätten, på grundval av kommissionens uppgifter, februari 2024.

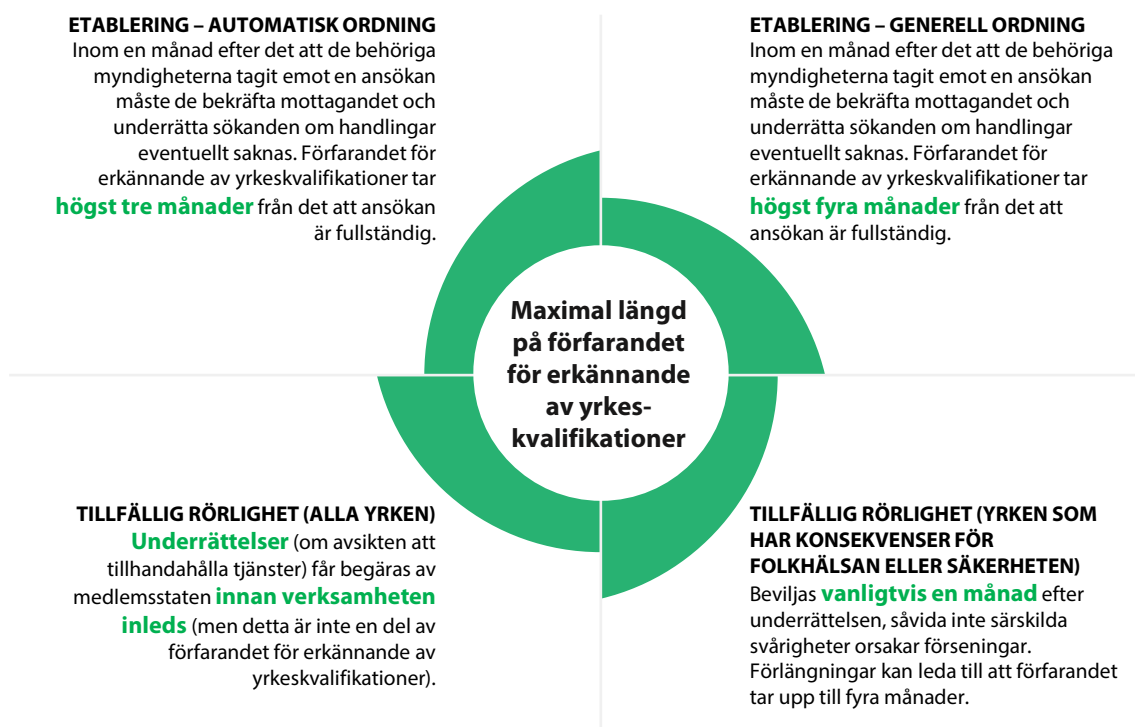
56 Tidsfristen för att uppdatera databasen över reglerade yrken för att återspegla ändringarna var juli 2023. I februari 2024 hade dock nästan 100 yrken, främst i Portugal, Tjeckien och Polen, fortfarande inte uppdaterats i databasen.

57 I de medlemsstater som vi besökte tillämpade inte Österrike, Belgien och Luxemburg förhandskontroller för tillfällig rörlighet under perioden 2017–2021 för något av de yrken som vi hade valt ut för vår revision. De behöriga myndigheterna för civilingenjörer i Tjeckien kontrollerade dock systematiskt dessa kvalifikationer i samband med tillfällig rörlighet. Myndigheterna hävdade att detta yrke hade konsekvenser för folkhälsan och säkerheten. Enligt det nuvarande direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer är en sådan förhandskontroll *endast* möjlig om syftet med kontrollen är att undvika allvarlig skada för tjänstemottagarens hälsa eller säkerhet till följd av att tjänsteleverantören saknar yrkeskvalifikationer. Mot den bakgrunden anser vi att dessa systematiska kontroller är oproportionerliga.

Medlemsstaterna lyckas inte fastställa hur lång tid erkännandeförfarandet tar

58 Bestämmelser om hur länge förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer får pågå fastställs i direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. I *figur 11* ges en sammanfattning av olika tidsfrister som anges i direktivet.

Figur 11 – Maximal längd på förfaranden för erkännande av yrkeskvalifikationer för etablering och tillfällig rörlighet

Källa: : Revisionsrätten, på grundval av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer.

59 I vår enkät till de behöriga myndigheterna bad vi dem också att uppskatta den genomsnittliga tid förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer tog i samband med permanent etablering, både för automatiska och generella ordningar, från den tidpunkt då myndigheterna hade fått in en fullständig ansökan.

60 I enkätsvaren om den automatiska ordningen uppgavs det i hälften av svaren från Spanien och ett fåtal svar från Frankrike och Tyskland att förfarandet för att utfärda ett beslut avseende erkännande av yrkeskvalifikationer tog fyra månader eller mer, från och med den tidpunkt då ansökan var fullständig, trots att högst tre månader tillåts enligt direktivet. Sådana fall av bristande efterlevnad utgör 3 % av alla svar om den automatiska ordningen, se [figur 12](#).

Figur 12 – Automatisk ordning – Beräknad genomsnittlig längd på förfaranden för erkännande av yrkeskvalifikationer som följer bestämmelserna respektive de som inte gör det enligt medlemsstaternas egna uppgifter

Källa: Revisionsrätten, på grundval av frågorna 12.2–12.4 i enkäten.

61 På samma sätt bad vi de behöriga myndigheterna att uppskatta längden på förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer för den generella ordningen, från och med den tidpunkt då ansökan var fullständig, se *figur 13*.

Figur 13 – Generell ordning – Beräknad genomsnittlig längd på förfaranden för erkännande av yrkeskvalifikationer som följer bestämmelserna respektive de som inte gör det enligt medlemsstaternas egna uppgifter

Källa: Revisionsrätten, på grundval av fråga 12.1 i enkäten.

62 I enkätsvaren om den generella ordningen uppgavs det i 40 % av svaren från Lettland, en väsentlig andel svar från Frankrike och Spanien och ett fåtal svar från Tyskland, Kroatien, Österrike och Belgien att längden på förfarandet för att utfärda ett beslut avseende erkännande av yrkeskvalifikationer (från och med den tidpunkt då ansökan var fullständig) överskred de fyra månader som fastställs i direktivet. Alla registrerade fall av bristande efterlevnad utgör 4 % av alla svar som rör den generella ordningen. Det gäller särskilt

- flera myndigheter i Lettland, Frankrike, Tyskland och Kroatien, som i genomsnitt tog 5–6 månader på sig att slutföra förfarandet,
- en myndighet i Belgien som i genomsnitt tog 9 månader på sig,
- tre myndigheter i Spanien och en i Frankrike som i genomsnitt tog mellan 6 månader och ett år på sig.

63 Under våra granskningsbesök i de fyra utvalda medlemsstaterna intervjuade vi 21 behöriga myndigheter med ansvar för de fyra utvalda yrkena (se [bilaga 1](#)). När vi bad dem om bevis som kunde styrka förfarandets längd för varje yrke bekräftade 18 myndigheter att de inte höll reda på den. Vi konstaterade att två behöriga flamländska myndigheter i Belgien nyligen hade börjat föra sådana register, även om de inte gick tillräckligt långt tillbaka i tiden för att vi skulle kunna granska deras statistik. Österrikes förbundsministerium för arbetsmarknadsfrågor och ekonomiska frågor kunde endast få fram uppgifter om förfarandets längd manuellt för civilingenjörer. Denna statistik togs dock endast fram på grund av vår revision.

64 Under vår revision avslöjades det också att det förekom en praxis som inte överensstämmer med direktivet, vilket ökar riskerna för att förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer blir oproportionerligt långt, se [ruta 5](#).

Ruta 5

Längden på förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer i Luxemburg följer inte bestämmelserna för tillfällig rörlighet för yrken med konsekvenser för hälsan och säkerheten

Som regel kan de mottagande medlemsstaterna begära att medborgare underrättar dem om sin avsikt att utöva sin verksamhet innan de inleder den i det landet. Därefter kan den behöriga myndigheten besluta att kontrollera medborgarens kvalifikationer om verksamheten påverkar folkhälsan eller säkerheten genom ett förfarande som kallas förhandskontroller. Detta förfarande bör ske snabbt och i allmänhet ta en månad. Vid vår granskning av guichet.lu (Luxemburgs gemensamma kontaktpunkt) framkom det dock att de luxemburgska myndigheterna tillämpar omvända regler. De kräver först att medborgarna ska få ett "standardiserat" beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer inom samma tidsfrister som gäller för etablering, en process som kan ta upp till fyra månader. Först därefter får sökanden skicka en underrättelse om tillfällig rörlighet.

De delar som infördes i det reviderade direktivet för att underlätta erkännandet används inte i någon större utsträckning

Blandade resultat vad gäller användningen av det europeiska yrkeskortet

65 Ansökan om och utfärdande av det europeiska yrkeskortet görs via ett helt elektroniskt system. Det europeiska yrkeskortet infördes 2016 och är för närvarande tillgängligt för fem yrken, se [figur 4](#). Yrkeskategorin sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, som är ett av de yrken som ingick i vårt urval, kvalificerar sig för det europeiska yrkeskortet. En av yrkeskortets fördelar är insynen: längden på förfarandet för att erhålla kortet och det utfärdade numret spåras automatiskt i informationssystemet för den inre marknaden. Kommissionen har gjort reklam för det europeiska yrkeskortet på [sociala medier](#), se [figur 14](#).

Figur 14 – Europeiska yrkeskortet, så som kommissionen gör reklam för det på sociala medier

Källa: Europeiska unionen, YouTube (https://www.youtube.com/watch?v=N3if_6ZHsMM). GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag. Klicka på bilden för att spela upp videofilmen.

66 För perioden 2017–2021 bedömde vi om det europeiska yrkeskortet har använts av medborgare som vill utöva ett av de fem yrken som det omfattar. Vi jämförde antalet utfärdade kort med det totala antalet beslut som registrerats av behöriga myndigheter i databasen över reglerade yrken, se [figur 20](#).

67 Vi konstaterade att det europeiska yrkeskortet används mest för två yrken, nämligen bergsguider och fastighetsmäklare. Samtidigt används det inte i någon större utsträckning för yrken som erkänns enligt den automatiska ordningen, särskilt inte för sjuksköterskor med ansvar för allmän hälso- och sjukvård, för vilka endast 5 % av besluten gällde europeiska yrkeskort. Denna iakttagelse bekräftar de iakttagelser vi gjorde under vårt besök i Tjeckien, där endast två av de totalt nästan 500 beslut om europeiska yrkeskort som fattades mellan 2017 och 2021 gällde sjuksköterskor.

68 Detta kan bero på att en av de största nackdelarna med det europeiska yrkeskortet är dess kostnad. Ursprungsmedlemsstaten och den mottagande medlemsstaten har rätt att ta ut en avgift för att utfärda det europeiska yrkeskortet, och kostnaderna för förfarandet kan utgöra ytterligare ett hinder för medborgarnas arbetskraftsrörlighet. I det exempel som används i kommissionens videofilm tar båda medlemsstaterna ut en avgift för det europeiska yrkeskortet för sjuksköterskor med ansvar för allmän hälso- och sjukvård som har erhållit sina kvalifikationer i Portugal och vill utöva sin verksamhet i Österrike. I stället för att betala mellan 180 och 250 euro för det standardiserade erkännandeförfarandet i Österrike skulle sjuksköterskor som flyttar från Portugal till Österrike rent faktiskt betala omkring 20 % mer i avgifter för att få sina kvalifikationer erkända med det europeiska yrkeskortet, vilket illustreras i avgiftssimulatorens *figur 15*.

Figur 15 – Det europeiska yrkeskortets avgiftssimulator med en sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård som exempel

På den här sidan

- Fördelar med det europeiska yrkeskortet
- Ta reda på om du kan ansöka om ett europeiskt yrkeskort
- Vilket yrke utövar du?
- Förfarande och tidsfrister
  - Vad gäller för mig?
  - Jag vill flytta permanent och utöva mitt yrke i värdlandet
  - Jag vill tillfälligt utöva mitt yrke i värdlandet
- Ta reda på hur det europeiska yrkeskortet fungerar i ditt land
  - Simulator
  - Låt dina arbetsgivare kontrollera ditt europeiska yrkeskort

Ta reda på hur det europeiska yrkeskortet fungerar i ditt land

Simulator

! Resultaten är bara vägledande och avgifterna kan ha ändrats. Om vissa alternativ inte finns i simulatoren beror det på att länderna ännu inte har lämnat all information. Du kan ändå skicka in en ansökan om yrkeskort – myndigheterna informerar dig om aktuella avgifter och nödvändiga handlingar.

Hemland *	Portugal ▼
Värdland *	Österrike ▼
Yrke *	Sjuksköterskor med ansvar för allmän hälso- och sjukvård ▼
Syfte *	Etablering ▼
Ska ditt yrke erkännas automatiskt? *	Ja ▼

Avgifter i hemlandet:
45 EUR

Avgifter i värdlandet:
180 EUR - 250 EUR

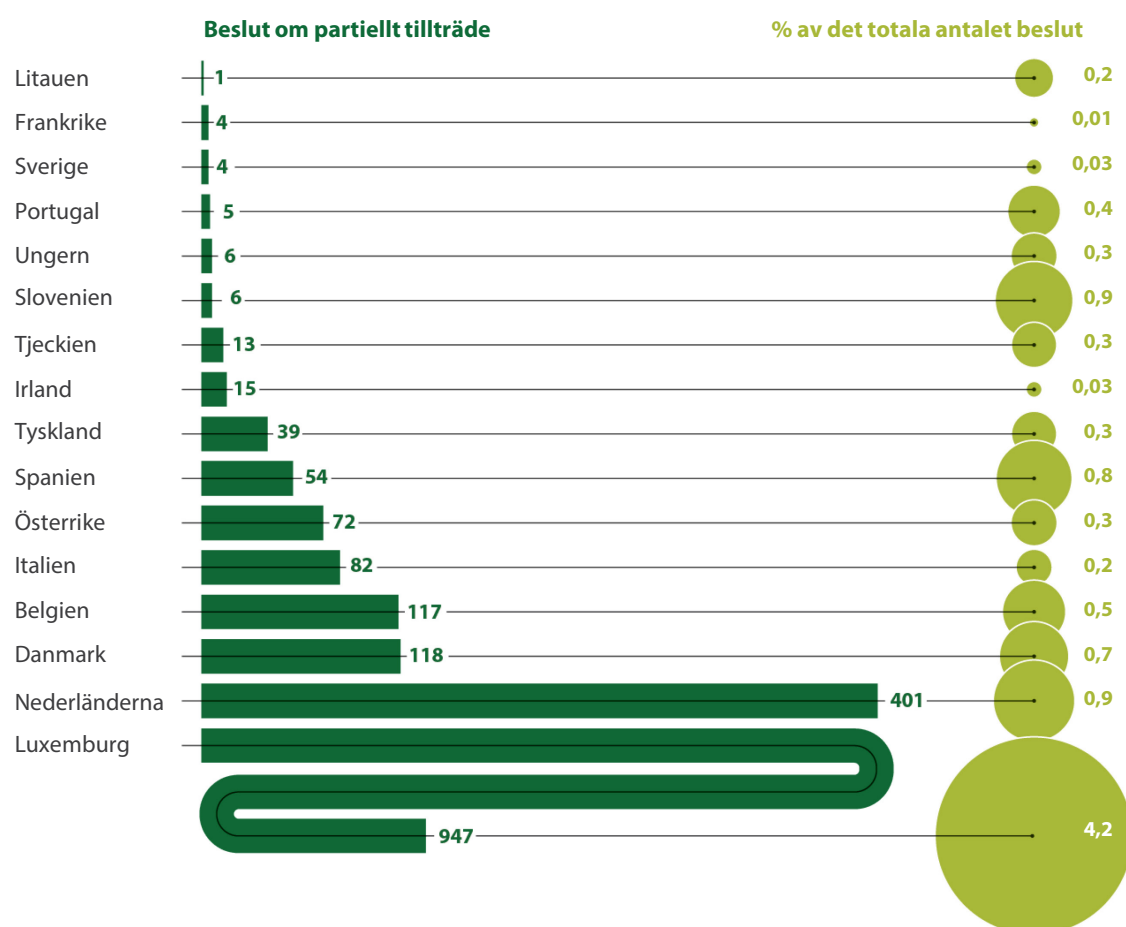
Anm.: Avgifterna är enligt simulatoren vägledande och kan komma att ändras. De faktiska avgifterna bekräftas när ansökan görs.

Källa: Europeiska unionen, på grundval av webbplatsen [Your Europe](#), december 2023.

Partiellt tillträde används för mindre än 1 % av alla utfärdade beslut

69 Vår analys av uppgifterna i databasen över reglerade yrken för perioden 2017–2021, se punkt **13**, visade att partiellt tillträde till ett yrke användes i 16 medlemsstater. Det stod dock för mindre än 1 % av alla beslut som fattats av samtliga behöriga myndigheter i EU. Luxemburg stod för omkring hälften av dessa beslut (947 beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer), vilket motsvarar omkring 4,2 % av det totala antalet, se **figur 16**.

Figur 16 – Medlemsstaternas användning av partiellt tillträde (2017–2021)

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen i november 2023.

70 I de fyra medlemsstater som vi besökte användes partiellt tillträde främst för lärare (i Belgien och Tjeckien), inom hälso- och sjukvårdsyrken (sjuksköterska i Luxemburg, assistent inom kirurgisk teknik i Österrike) och hantverksyrken (inredningsnickare, byggnadssnickare och takmontör i Tjeckien).

Gemensamma utbildningsprinciper tillämpas för närvarande endast på skidinstruktörer

71 Slutligen bedömde vi användningen av de gemensamma utbildningsprinciper som föreskrivs i det reviderade direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer, inbegripet å ena sidan den gemensamma utbildningsramen och å andra sidan det gemensamma utbildningsprovet.

72 Ett av villkoren för att låta nya yrken omfattas av de gemensamma utbildningsprinciperna är att sådana yrken, eller den utbildning som leder till kvalifikationer för sådana yrken, är reglerade i minst en tredjedel av medlemsstaterna. Vi konstaterade att den gemensamma utbildningsramen ännu inte hade använts eftersom denna tredjedel inte hade uppnåtts och eftersom det hade varit svårt att hitta tillräckliga gemensamma aspekter i medlemsstaternas olika utbildningskurser och regelverk.

73 Kommissionen håller på att tillsammans med medlemsstaterna undersöka möjligheten att fastställa en gemensam utbildningsram för yrket fysioterapeut. Inga konkreta planer hade dock tagits fram vid tidpunkten för vår revision. Det är oklart hur den gemensamma utbildningsramen kommer att genomföras och i vilken utsträckning den kommer att skilja sig från de harmoniserade minimikraven för utbildning (se [figur 2](#)).

74 I nuläget tillämpas det gemensamma utbildningsprovet bara på skidinstruktörsyrket, men vi kunde inte granska denna åtgärd närmare eftersom yrket inte är reglerat i alla medlemsstater och Österrike är det enda land i vårt urval som reglerar det. De österrikiska myndigheterna bekräftade dock att det gemensamma utbildningsprovet för skidinstruktörer var användbart. Enligt databasen över reglerade yrken var skidinstruktör det fjärde mest rörliga yrket under perioden 2017–2021, se [figur 1](#).

Informationssystemet för den inre marknaden underlättar samarbetet mellan medlemsstaterna och kommissionen

Informationssystemet för yrkeskvalifikationer för den inre marknaden är inte användarvänligt men används i stor utsträckning av de behöriga myndigheterna

75 Genom översynen av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer utvidgades den obligatoriska användningen av informationssystemet för den inre marknaden till att omfatta anmälan av automatiskt erkända yrken (bilaga V till direktivet) och de nyligen införda samarbetsförfarandena, nämligen det europeiska yrkeskortet och varningsmekanismen, se [figur 17](#). Vid vår revision bedömde vi om informationssystemet för den inre marknaden var användbart och användes av de behöriga myndigheterna.

Figur 17 – Obligatorisk användning av informationssystemet för den inre marknaden (IMI): mellan myndigheter samt från en myndighet till kommissionen

Mellan myndigheter	Administrativt samarbete om enskilda ansökningar om erkännande av yrkeskvalifikationer
	Införande av varningar
Från en myndighet till kommissionen	Anmälningar för att uppdatera bilaga V (sektorsyrken)
	Planerad migrering av databasen över reglerade yrken till IMI påbörjas 2024

Källa: Revisionsrätten, på grundval av direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer, förordningen om informationssystemet för den inre marknaden (IMI) och kommissionens genomförandebeslut (EU) 2023/423.

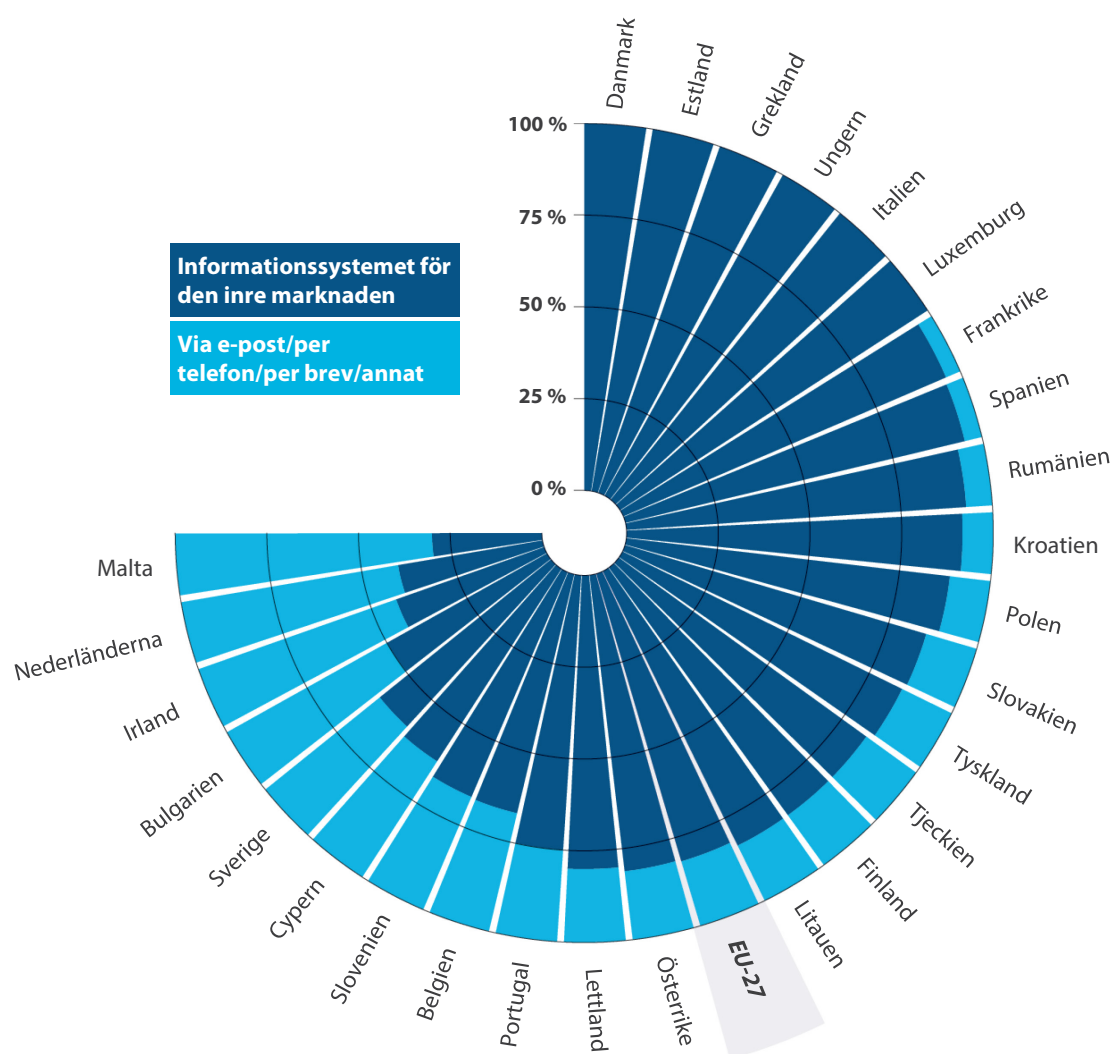
76 Bland de tillfrågade uppgav 40 % att informationssystemet för den inre marknaden var svårt att använda för yrkeskvalifikationer på grund av den stelbenta strukturen, trots att kommissionen tillhandahöll utbildningsstöd. I de fyra medlemsstater som vi besökte bekräftade de behöriga myndigheter som vi träffade att de använde verktyget och att de i allmänhet tyckte att det var användbart för att till exempel fastställa vilka myndigheter som var behöriga i ursprungsmedlemsstaterna.

77 Mot bakgrund av enkätundersökningen och revisionsbesöken fastställde vi följande brister i informationssystemet för den inre marknaden.

- **Verktyget är inte användarvänligt:** Det består av sex kluster med fördefinierade kategorier av frågor med nästan 100 underliggande frågor som formulerats i förväg. Detta strukturerade tillvägagångssätt säkerställer att lagstiftningen följs, men frågorna är uttömmande och gör att användarna måste lägga ner mycket tid på att leta reda på den fråga som rör dem.
- **Förteckningen över behöriga myndigheter är inte aktuell:** För att genomföra vår enkät var tolv medlemsstater tvungna att förse granskningsteamet med en förteckning över myndigheter med ansvar för erkännande av yrkeskvalifikationer eftersom informationen i informationssystemet för den inre marknaden inte var aktuell. Trots att kommissionen begärde att medlemsstaterna skulle uppdatera sina förteckningar gjordes detta inte konsekvent.
- **Hemländernas svar på begäranden har försenats:** Utan en lagstadgad tidsfrist besvaras inte alltid begärandena i informationssystemet för den inre marknaden i tid (enligt de medlemsstater som vi besökte bör detta ske inom två veckor). Mellan 2017 och 2021 lämnade medlemsstaterna in mer än 50 000 begäranden till andra medlemsstater om enskilda ansökningar. 28 % av begärandena, det vill säga uppskattningsvis 15 000 ansökningar, hade inte besvarats inom två veckor. Dessa förseningar påverkar i sin tur hur länge förfarandet för erkännande tar i den mottagande medlemsstaten.

78 Mot den bakgrunden nämnde de behöriga myndigheterna i de medlemsstater som vi besökte att även om de använder IMI för att påbörja en begäran, tenderar de att använda andra kommunikationsmedel för (uppföljningen av) sina begäranden, främst e-post eller telefon. Av samtliga myndigheter som svarade på vår enkät använde 82 % sig av informationssystemet för den inre marknaden under något skede av förfarandet. Vi noterade dock återigen stora skillnader mellan medlemsstaterna, se [figur 18](#).

Figur 18 – Respondenter i medlemsstaterna som använder informationssystemet för den inre marknaden för yrkeskvalifikationer

Källa: Revisionsrätten, på grundval av fråga 13.1 i enkäten.

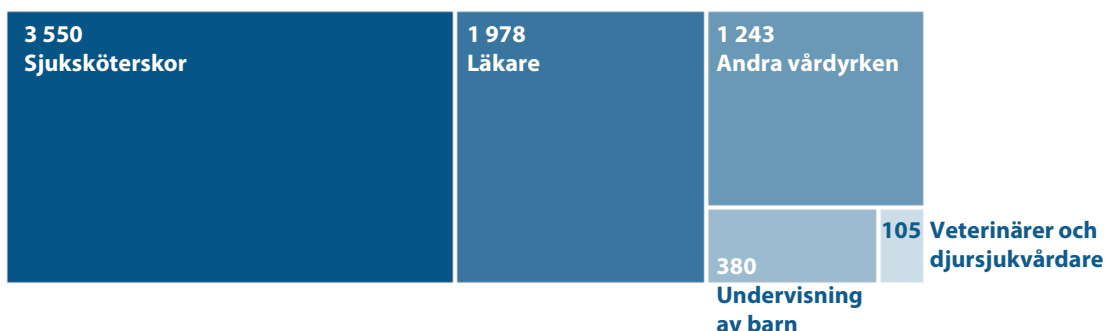
Myndigheterna är överbelastade av varningar och beaktar dem inte i erkännandeförfarandet

79 Genom det reviderade direktivet infördes en varningsmekanism mellan medlemsstaternas myndigheter. Det är avsett att säkerställa en hög nivå på hälso- och konsumentskyddet. Genom det reviderade direktivet infördes en skyldighet för behöriga myndigheter att föra in varningar i informationssystemet för den inre marknaden av ”välgrundade skäl”, så att andra medlemsstater kan använda denna information för sina egna erkännandeförfaranden. För närvarande finns det ingen formell rättslig definition av vad ett välgrundat skäl är, och det är upp till medlemsstaterna att bedöma vad det omfattar, såsom försummelse, pågående disciplinära åtgärder eller fällande domar i brottmål. Varningar kan också röra ärenden av mindre väsentlig betydelse och administrativa frågor, såsom utebliven betalning av medlemsavgifter till yrkesorganisationer. Slutligen utgör förfalskade bevis på kvalifikationer en annan typ av varning som ingår i en separat IMI-modul. Dessa varningar grundar sig alltid på ett domstolsbeslut.

80 Enligt det befintliga direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer och förordningen om informationssystemet för den inre marknaden är det inte obligatoriskt för behöriga myndigheter att kontrollera om varningsmodulen innehåller varningar för välgrundade skäl innan de fattar ett beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer.

81 Mellan 2017 och 2021 lade medlemsstaterna in sammanlagt över 25 000 varningar i varningsmekanismen (av väsentliga och administrativa skäl). Ungefär en fjärdedel av dessa var av välgrundade skäl, hälften av dem rörde sjuksköterskeyrket och 5 % rörde yrken med anknytning till undervisning av barn, se [figur 19](#).

Figur 19 – Varningar på grund av välgrundade skäl, yrkesvis fördelade för EU-27, 2017–2021

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen i december 2023.

82 Vi konstaterade att myndigheterna i de medlemsstater som vi besökte inte kontrollerade dessa varningar när de granskade enskilda ansökningar eftersom varningarna var så många.

Bilaga V till direktivet som anger vilka bevis på formella kvalifikationer som krävs för automatiskt erkännande är ett led i en tungrodd och långdragen, men användbar, process

83 Medborgare kan få sina yrkeskvalifikationer erkända automatiskt på grundval av de kvalifikationer som anges i bilaga V till direktivet. För att säkerställa en smidig handläggning av ansökningarna måste bilaga V uppdateras regelbundet, helst *en gång om året*. Arbetet med uppdateringen påbörjas när anmälningar kommer in från medlemsstaterna till kommissionen via informationssystemet för den inre marknaden, se *figur 17*. Kommissionen granskar dessa uppgifter och antar en delegerad akt. Denna uppdateringsprocess för bilaga V ska garantera ömsesidigt förtroende mellan myndigheter och göra det möjligt att behandla ansökningar snabbt. Att hålla bilaga V aktuell innebär dock ett stort administrativt arbete.

84 Sedan 2013 har kommissionen antagit sju delegerade akter, varav den senaste antogs under vår granskning, se *tabell 1*.

Tabell 1 – Uppgifter om de sju delegerade akterna för uppdatering av bilaga V

Rättsakt	Datum för antagande	Antal månader sedan den senaste uppdateringen
Reviderat direktiv om erkännande av yrkeskvalifikationer (2013/55/EU)	20.11.2013	
Delegerad akt 2016/790	13.1.2016	26
Delegerad akt 2017/2113	11.9.2017	20
Delegerad akt 2019/608	16.1.2019	16
Delegerad akt 2020/548	23.1.2020	12
Delegerad akt 2021/2183	25.8.2021	19
Delegerad akt 2023/2383	23.5.2023	21
Delegerad akt 2024/1395	5.3.2024	10
GENOMSNIITT		18

Källa: Revisionsrätten, på grundval av delegerade akter.

85 Vi konstaterade att det i genomsnitt tar ett och ett halvt år att uppdatera bilaga V, vilket ökar riskerna för att innehavare av nya kvalifikationer inte kan dra nytta av den automatiska ordningen. Dessutom fanns det inga tydliga tidsfrister för kommissionen för att granska medlemsstaternas anmälningar och offentliggöra motsvarande delegerade akter.

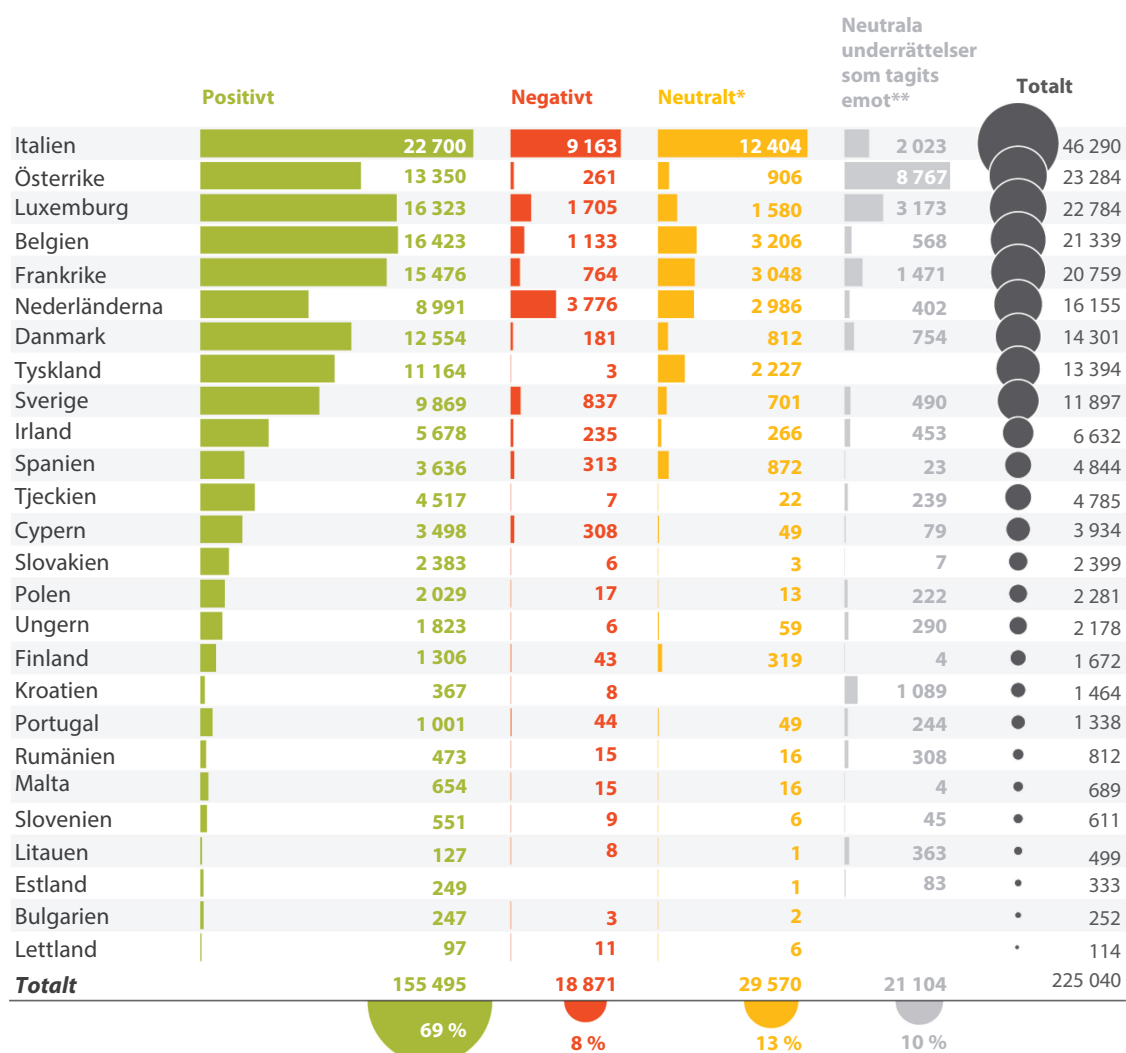
86 Slutligen konstaterade vi att den mest använda automatiska ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer är den som bygger på minimikrav på utbildning. Den tillämpas på de sju sektorsyrkena (se *figur 2*), varav yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård ingår i vårt urval. Det finns för närvarande inga planer på att utvidga denna ordning till att omfatta fler yrken.

Kommissionens uppföljning av uppgifter och rapporter är bristfällig

Kommissionen följde inte tillräckligt upp uppgifterna i databasen över reglerade yrken och de rapporter som medlemsstaterna lämnar in vartannat år

87 Enligt direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer är medlemsstaterna skyldiga att rapportera statistiska uppgifter vartannat år (se punkt *17*). Medlemsstaterna ska också rapportera beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer i databasen över reglerade yrken. Vi undersökte om kommissionen hade övervakat medlemsstaternas rapporter och statistiska uppgifter. För perioden 2017–2021 utfärdades mer än 225 000 beslut om erkännande av yrkeskvalifikationer av de 27 medlemsstaterna, varav mer än 150 000 var positiva (69 %), nästan 20 000 var negativa (8 %) och de återstående var ”neutrala” (23 %). De neutrala besluten omfattade alla beslut utan något slutligt besked (13 %) och underrättelser inom ramen för tillfällig rörlighet där inga kontroller av kvalifikationer hade gjorts (10 %), se *figur 20*.

Figur 20 – Erkännandebeslut som fattats av behöriga myndigheter i medlemsstaterna för perioden 2017–2021

→ * Genomgår en anpassningsperiod, en granskning eller ett överklagande.

→ ** Utom i fall som omfattas av artikel 7.4 (förhandskontroller)

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen i november 2023.

88 Vi jämförde de rapporter som skickats till kommissionen för alla medlemsstater. Vi konstaterade att sju medlemsstater⁴ inte hade skickat in någon rapport sedan 2017. Vi konstaterade avvikelser i förhållande till medlemsstaternas rapporteringsperiod i deras rapporter och de uppgifter som de tog upp. Vi kunde inte hitta några riktlinjer från kommissionen om hur sådana rapporter ska utarbetas.

⁴ Österrike, Cypern, Tjeckien, Grekland, Lettland, Luxemburg och Slovenien.

89 Kommissionen utfärdade riktlinjer om hur uppgifter om databasen över reglerade yrken ska rapporteras. Riktlinjerna klargör dock inte hur besluten ska klassificeras i samtliga fall i databasen. Om ett beslut till exempel innehåller en kompensationsåtgärd i form av ett prov är myndigheterna osäkra på om de ska registrera det som ett neutralt eller positivt beslut (se *bilaga IV*).

90 Vi konstaterade också att kommissionen varken utförde några rimlighetskontroller av de statistiska uppgifterna i databasen över reglerade yrken eller kontaktade de berörda medlemsstaterna.

91 Under revisionen konstaterade vi fall av otillförlitliga uppgifter och ett för lågt antal registrerade beslut i databasen.

- På grundval av våra besök i fyra medlemsstater konstaterade vi att antalet beslut som utfärdats av de behöriga myndigheterna och det antal beslut som registrerats i deras interna system inte alltid motsvarade antalet i databasen över reglerade yrken.
- Enligt uppgifter från kommissionen rapporterade Grekland inga statistiska uppgifter för perioden 2017–2021.
- Mellan mars och november 2023 registrerade de tjeckiska myndigheterna ett stort antal beslut som tillkommit för perioden 2017–2021 (+ 22 %). Detta tyder på att Tjeckiens beslut ursprungligen hade underrapporterats.

- I Österrike registrerades i allmänhet inte erkännandebeslut som fattats av behöriga myndigheter i regionerna i databasen. It-verktyget kunde inte tillhandahålla ett separat gränssnitt för varje region, även om detta skulle behövas, enligt myndigheterna, eftersom olika regioner eller provinser ansvarade för samma yrke. Dessutom konstaterade vi att alla beslut matades in manuellt, vilket bidrar till en hög risk för fel. I våra diskussioner med kommissionen konstaterade vi att uppgifterna i databasen över reglerade yrken skulle migreras till informationssystemet för den inre marknaden i början av 2024. För närvarande finns det dock inte någon tydlig plan för hur man ska lösa problemen med registreringar som saknas och de risker som manuell inmatning är förknippade med.
- Tyskland är [det huvudsakliga destinationslandet](#) för EU-medborgare, men antalet beslut som rapporteras i databasen står endast för 6 % av det totala antalet beslut. I november 2023 konstaterade vi att det ansvariga ministeriet i Tyskland inte hade tillräckliga personalresurser för att föra in alla beslut i databasen över reglerade yrken för perioden 2017–2021. De hade dock tillhandahållit kommissionen Excelfiler med statistiska uppgifter, eftersom det inte var möjligt att ladda upp uppgifter automatiskt, men hade inte fört in dessa beslut i databasen.

92 Genom det reviderade direktivet infördes, från och med 2016 och därefter vartannat år, nya skyldigheter för medlemsstaterna att rapportera om eventuella krav på att reglera yrken som har tagits bort eller mildrats (dvs. efterföljande nationella handlingsplaner). Denna skyldighet infördes samtidigt som förslaget till direktiv om proportionalitetsprövning lades fram. Vi bedömde om kommissionen hade övervakat sådana rapporter från medlemsstaterna. Vi konstaterade att nio medlemsstater⁵ inte hade offentliggjort någon rapport mellan 2017 och 2021, och fem⁶ hade bara skickat in några av de rapporter som krävdes. Kommissionen berättade för oss att rapporterna bara var obligatoriska när krav hade tagits bort eller mildrats. Vi konstaterade dock att Tjeckien inte hade lämnat in någon rapport i januari 2024 trots att tillträdet till nio reglerade yrken hade mildrats 2023.

---

⁵ Bulgarien, Cypern, Estland, Grekland, Irland, Litauen, Luxemburg, Portugal och Spanien.

⁶ Tjeckien, Tyskland, Malta, Rumänien och Slovakien tillhandahöll uppgifter för enbart ett års tid.

93 Utöver dessa rapporteringskrav måste medlemsstaterna också hålla databasen över reglerade yrken aktuell (fliken för yrken). Kommissionen informerade oss om att den inom ramen för direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer inte ansåg att den hade någon roll i den formella kontrollen av de skäl som gavs rörande proportionalitet. Den kontrollerade dock delvis kvaliteten på medlemsstaternas inlämnade uppgifter genom att bedöma om uppgifterna hade förts in i de relevanta fälten.

Kommissionen har tagit itu med införlivandeproblem genom överträdelseförfaranden, men medlemsstaterna har ännu inte vidtagit alla nödvändiga korrigerande åtgärder för att tillämpa direktivet fullt ut

94 Under 2018 och 2019 inledde kommissionen överträdelseförfaranden avseende yrkeskvalifikationer. Samtliga medlemsstater berördes.

95 I februari 2024 hade tolv medlemsstater fortfarande kvarstående överträdelser, och 75 problem kvarstod i alla medlemsstater, även om det var en minskning jämfört med mars 2020 (130 olösta problem), se *bilaga V*. Kommissionen lade ut en betydande del av arbetet med att identifiera potentiella överträdelser i införlivandet av direktivet på en extern konsult.

Den information som kommissionen och medlemsstaterna lämnar till medborgarna är tillgänglig men inkonsekvent

96 Medborgarna kan hitta information om erkännande av yrkeskvalifikationer på många olika webbplatser, till exempel [Your Europe](#) (GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag), [databasen över reglerade yrken](#) (GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag), de nationella [gemensamma kontaktpunkterna](#) (e-förvaltningsportaler som tillhandahåller information online) och de behöriga myndigheternas webbplatser i medlemsstaterna. Genom att göra sökningar på dessa webbplatser bedömde vi huruvida medborgarna kan hitta den minsta information som de behöver online.

- en förteckning över yrken som regleras i de olika medlemsstaterna,
- en förteckning över yrken som omfattas av förhandskontroll av kvalifikationer,
- en förteckning över yrken som omfattas av det europeiska yrkeskortet,
- krav och information om förfaranden för erkännande av yrkeskvalifikationer,

- avgifter för att få kvalifikationerna erkända,
- närmare uppgifter om hur man överklagar beslut.

97 Vi kontrollerade också om medborgarna fick lättillgänglig information om erkännande av yrkeskvalifikationer från kommissionen och medlemsstaterna och om informationen från dessa olika källor var fullständig, tillförlitlig och konsekvent.

Alla medlemsstater som vi besökte har förbättrat tillgången till information för medborgarna sedan 2019

98 Under 2019 kontrollerade kommissionen om information om erkännande av yrkeskvalifikationer fanns tillgänglig online på de gemensamma kontaktpunkternas webbplatser. Den skickade formella underrättelser till samtliga medlemsstater avseende vilken information som fanns tillgänglig online om tillämpliga regler för att erhålla ett erkännande av yrkeskvalifikationer, om onlineförfaranden och formaliteter för att få tillträde till reglerade yrken och om stöd online om hur specifika krav ska tolkas och hanteras. Under vårt fältarbete mellan maj och oktober 2023 tittade vi också på vilken information om erkännande av yrkeskvalifikationer som fanns tillgänglig online och kontrollerade om det hade skett några förbättringar sedan 2019.

99 Vi konstaterade att framsteg hade gjorts i alla de fyra medlemsstater som vi besökte, eftersom medborgarna åtminstone kunde hitta den minsta information som de begärde online. Denna information fanns tillgänglig på minst ett av medlemsstatens officiella språk och på engelska.

Den information om erkännande av yrkeskvalifikationer som medborgarna får på kommissionens och medlemsstaternas webbplatser är inte alltid konsekvent och tillförlitlig

100 Vi kontrollerade också om den information som medlemsstaterna tillhandahöll online knöt an till den information som kommissionen tillhandahöll på sina webbplatser. För de fyra medlemsstater som vi besökte var förteckningen över yrken som omfattas av det europeiska yrkeskortet på EU:s webbplatser densamma som på de nationella webbplatserna. I samtliga fyra medlemsstater fann vi dock avvikelser i förteckningen över reglerade yrken, se [ruta 6](#).

Ruta 6

Avvikelser i förteckningar över reglerade yrken

Databasen över reglerade yrken innehöll färre reglerade yrken för Österrike (den gemensamma kontaktpunkten i Wien), Belgien och Tjeckien än vad varje medlemsstats förteckningar angav. Österrike hade ytterligare 31 yrken, Belgien hade 142 och Tjeckien 36. Detta berodde främst på specialiseringar inom hälso- och sjukvårdsyrken.

I Wien fanns det också skillnader i förhållande till andra yrken inom till exempel socialpedagogik, vid företag som underhåller hissar och andra specifika yrken på utbildnings- eller transportområdet. I Belgien innehöll den nationella förteckningen alla reglerade yrken per gemenskap eller region, vilket gjorde att de förekom flera gånger i den belgiska förteckningen, men bara en gång i databasen över reglerade yrken. I Tjeckien förtecknades dock yrken inom kärnteknik- och gruvsektorerna i den nationella förteckningen och inte i databasen över reglerade yrken.

I Luxemburg innehöll databasen över reglerade yrken däremot 171 fler reglerade yrken än den nationella förteckningen. Detta var fallet för alla sektorer, inklusive specialiseringar inom hälso- och sjukvård och yrken inom hantverks-, handels- och industrisektorerna (t.ex. slaktare, bagare, frisör och kosmetolog).

101 Vi jämförde de förteckningar över yrken med konsekvenser för folkhälsa och säkerhet som fanns i databasen över reglerade yrken och medlemsstaternas förteckningar och fann att de var inkonsekventa. Dessa förteckningar används för att avgöra om en medborgare måste genomgå förhandskontroller i samband med tillfällig rörlighet, se punkt **53**. I **ruta 7** ges exempel från de medlemsstater som vi besökte.

Ruta 7

Avvikelser i förteckningar över yrken som omfattas av förhandskontroller

Vi konstaterade att för Belgiens, Tjeckiens och Luxemburgs del förtecknades fler yrken i databasen över reglerade yrken som omfattades av förhandskontroller vid tillfällig rörlighet jämfört med medlemslandets förteckningar (en differens på 22 yrken för Belgien, 21 för Tjeckien och 32 för Luxemburg). Detta berodde återigen främst på specialiseringar inom hälso- och sjukvårdsyrken.

I Belgien såg kartläggningen av yrken olika ut i de två förteckningarna. Yrkena fysioterapeut, brandman och civilskyddstjänsteman omfattades dessutom av förhandskontroller enligt medlemsstatens förteckning, men inte enligt databasen över reglerade yrken.

I Tjeckien hade förhandskontroller tagits bort för flera yrken efter 2020 års arbete inom arbetsgruppen för efterlevnad på den inre marknaden, men databasen över reglerade yrken hade inte uppdaterats vid tidpunkten för vår revision.

I Österrike (den gemensamma kontaktpunkten i Wien) fick vi inte informationen att stämma från olika källor om yrken som omfattas av förhandskontroller. Databasen över reglerade yrken innehöll 62 yrken, medan den tyskspråkiga webbplatsen för den gemensamma kontaktpunkten innehöll 74 yrken och den engelskspråkiga 56 yrken. Yrkena presenterades också på olika sätt i den tyska och engelska versionen.

102 Överlag konstaterade vi att databasen över reglerade yrken innehöll den mest aktuella informationen om reglerade yrken. Vid tidpunkten för vår revision innehöll inte någon av webbplatserna för de gemensamma kontaktpunkterna i de medlemsstater som vi besökte någon direktlänk till databasen över reglerade yrken.

Slutsatser och rekommendationer

103 EU-medborgare har rätt att arbeta i vilket EU-land som helst. EU övervakar medborgarnas rätt när det gäller arbetskraftens rörlighet för reglerade yrken. Genom att använda sin samordnande roll i frågor på sysselsättningsområdet antog EU 2005 direktivet om erkännande av yrkeskvalifikationer. Direktivets syfte är att hindra medlemsstater från att införa orimliga villkor för medborgare från en EU-medlemsstat som vill utöva ett reglerat yrke i en annan medlemsstat. Avsikten med ramen för yrkeskvalifikationer är också att garantera att de tjänster som tillhandahålls i en medlemsstat uppfyller samma folkhälso- och säkerhetsnormer.

104 Vi drar slutsatsen att erkännandet av yrkeskvalifikationer i EU är en viktig mekanism som dock används sparsamt och på olika sätt när det gäller utövandet av ett reglerat yrke i en annan medlemsstat.

105 Vi summerade ihop antalet reglerade yrken i EU och konstaterade att 5 700 yrken (i genomsnitt 212 yrken per medlemsstat) fortfarande reglerades 2023 och att eventuellt 6 % av de medborgare som flyttade till en annan medlemsstat under perioden 2017–2019 utnyttjade ordningarna för erkännande av yrkeskvalifikationer. Utifrån de uppgifter som finns tillgängliga kan vi inte bedöma hur många EU-medborgare som har flyttat till en annan medlemsstat men som inte kan utöva sitt yrke där eftersom yrket regleras av den mottagande medlemsstaten och deras kvalifikationer inte har erkänts. Det finns inte heller några uppgifter om hur många medborgare som inte har flyttat på grund av svårigheter att få sina kvalifikationer erkända (punkterna [26–37](#)).

106 Vi konstaterade att medlemsstaternas tillämpning av direktivet har brister som direkt påverkar de medborgare som vill utöva ett reglerat yrke i en annan medlemsstat. Vi noterade att elektroniska förfaranden saknades, att avgifterna för att använda förfarandet för erkännande fastställs godtyckligt och skiljer sig avsevärt åt mellan medlemsstaterna, att myndigheter begär in fler handlingar än vad som fastställs i direktivet och i uppförandekoden och att det införs orimliga förhandskontroller och kompensationsåtgärder samt förfaranden som är längre än vad som föreskrivs (punkterna [38–64](#)).

107 Avsikten med direktivet, som reviderades 2013, var att modernisera förfarandet för erkännande av yrkeskvalifikationer. Vi konstaterade att medborgare och myndigheter inte utnyttjade de nya åtgärderna i någon större utsträckning, med undantag för informationssystemet för den inre marknaden, och att översynen därför hade ett litet mervärde i praktiken. Vi konstaterade att det europeiska yrkeskortet är tillgängligt för yrkeskategorier som ibland även omfattas av den automatiska ordningen och att förfarandet kan leda till högre kostnader än vid det standardiserade förfarandet. Dessutom har medlemsstaterna knappt utnyttjat möjligheten att bevilja partiellt tillträde, och mindre än 1 % av de totala erkännandebesluten fattades om partiellt tillträde. Mer än tio år efter översynen har slutligen nya förfaranden för erkännande baserade på gemensamma utbildningsprinciper endast utvecklats för (och sålunda tillämpats på) ett enda yrke (punkterna [65–74](#)).

108 Genom det reviderade direktivet blev det obligatoriskt att använda informationssystemet för den inre marknaden för yrkeskvalifikationer, vilket trots utmaningarna i samband med dess användning hade underlättat samarbetet mellan medlemsstaterna och mellan medlemsstaterna och kommissionen. När de behöriga myndigheterna beviljade erkännande av yrkeskvalifikationer beaktade de dock inte de varningar som andra medlemsstater registrerat i systemet, inte ens när de rörde välgrundade skäl, för vilka det för närvarande inte finns någon formell rättslig definition. Välgrundade skäl kan vara tidigare försummelse, disciplinära åtgärder eller fällande domar i brottmål. Slutligen utgör bilaga V, där kvalifikationerna för de sju sektorsyrkena förtecknas, en viktig del av direktivet för att skapa ömsesidigt förtroende mellan de behöriga myndigheterna, men det finns inga tidsfrister för när kommissionen ska uppdatera den (punkterna [75–86](#)).

109 Vi konstaterade också att kommissionen hade tagit itu med införlivandeproblemen för att se till att EU:s ordning för erkännande av yrkeskvalifikationer fungerar korrekt men att den inte i tillräcklig utsträckning följde upp medlemsstaternas praktiska tillämpning av direktivet och om de hade uppfyllt sina rapporteringskyldigheter (punkterna [87–95](#)).

110 Slutligen konstaterade vi att den information som de medborgare får som vill utöva ett reglerat yrke i en annan medlemsstat har blivit mer tillgänglig men att den ofta fortfarande är otillförlitlig och inkonsekvent (punkterna [96–102](#)).

111 Utifrån våra iakttagelser rekommenderar vi följande:

Rekommendation 1 – Säkerställ en enhetlig tillämpning av ordningen för erkännande av yrkeskvalifikationer

---

Kommissionen bör

- a) klargöra, till exempel genom att föreslå ändringar av lagstiftningen eller utfärda rekommendationer,
  - vikten av att kommissionen och/eller ett oberoende organ ser över de proportionalitetsbedömningar som medlemsstaterna utför,
  - principen om konsekvenser för folkhälsan och säkerheten, för att undvika en restriktiv tolkning av reglerna från myndigheternas sida som skulle kunna hindra ett ändamålsenligt förfarande för erkännande av yrkeskvalifikationer,
- b) övervaka ändamålsenligheten hos hela systemet och vidta snabba och effektiva korrigerande åtgärder om brister upptäcks, särskilt sådana med fokus på att erhålla harmoniserade uppgifter från medlemsstaterna i enlighet med deras rapporteringskyldigheter och se till att de tidsfrister som fastställs i direktivet respekteras för vart och ett av de olika erkännandeförfarandena.

Måldatum för genomförande: 2025.

Rekommendation 2 – Integrera varningsmekanismen i förfarandet för erkännande

---

Kommissionen bör

- a) när det gäller varningsmekanismen klargöra, till exempel genom en genomförandeakt, begreppet ”välgrundade skäl”,
- b) göra det obligatoriskt för medlemsstaterna att använda varningsmekanismen i informationssystemet för den inre marknaden under förfarandena för erkännande för att se till att varningar som tas emot av välgrundade skäl behandlas på lämpligt sätt; detta är särskilt viktigt för yrkesutövare som har direkt kontakt med patienter eller barn.

Måldatum för genomförande: Så snart som möjligt och senast 2025.

Rekommendation 3 – Uppdatera bilaga V och förkorta tidsfristen för erkännande genom den automatiska ordningen för sektorsyrken

---

När kommissionen föreslår ändringar av lagstiftning bör den överväga att

- a) kräva en årlig uppdatering av bilaga V till direktivet,
- b) när det gäller den automatiska ordning som bygger på bilaga V, förkorta tidsfristen för behöriga myndigheter att utfärda ett motiverat beslut till en månad från och med den dag då sökandens fullständiga ansökan inkommit.

Måldatum för genomförande: 2026.

Rekommendation 4 – Se till att medborgarna får tillförlitlig och konsekvent information

---

Kommissionen bör uppmuntra medlemsstaterna att tillhandahålla medborgarna en enda informationskälla på EU-nivå (eller en hänvisning till den) och se till att den information som medborgarna får – till exempel om huruvida ett visst yrke är reglerat, om det omfattas av förhandskontroller eller kompensationsåtgärder och vilka avgifter för förfarandet för erkännande man kan förvänta sig – alltid är tillförlitlig.

Måldatum för genomförande: 2025.

Denna rapport antogs av revisionsrättens avdelning II, med ledamoten Annemie Turtelboom som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 15 maj 2024.

För revisionsrätten

Tony Murphy
ordförande

Bilagor

Bilaga I – Organisationer som vi träffade och intervjuade i medlemsstaterna

Berörd part	Roll/ansvarsområde	Organisationens namn
Österrike		
Behöriga myndigheter för utvalda yrken	Behörig myndighet för civilingenjörsyrket	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (förbundsministeriet för arbetsmarknadsfrågor och ekonomiska frågor)
	Behörig myndighet för yrket byggnadssnickare (etablering)	Amt der Wiener Landesregierung (kansliet för delstatsregeringen i Wien)
	Behörig myndighet för yrket byggnadssnickare (tillfällig rörlighet)	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (förbundsministeriet för arbetsmarknadsfrågor och ekonomiska frågor)
	Behörig myndighet för yrket gymnasielärare	Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung (förbundsministeriet för utbildning, vetenskap och forskning)
	Behörig myndighet för yrket gymnasielärare (Wien)	Bildungsdirektion für Wien (staden Wiens utbildningsförvaltning)
	Behörig myndighet för yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	Bundesministerium für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz (förbundsministeriet för sociala frågor, hälso- och sjukvård samt konsumentskydd)
Andra berörda parter	Solvit	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (förbundsministeriet för arbetsmarknadsfrågor och ekonomiska frågor)
	Rådgivningscentrum	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (förbundsministeriet för arbetsmarknadsfrågor och ekonomiska frågor)
	Nätverket av nationella informationscentrum för akademiskt erkännande i EU	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (förbundsministeriet för arbetsmarknadsfrågor och ekonomiska frågor)
	Gemensam kontaktpunkt, Wien	Amt der Wiener Landesregierung (kansliet för delstatsregeringen i Wien)

Berörd part	Roll/ansvarsområde	Organisationens namn
	För civilingenjörsvrket	Kammer der Architekten und Ingenieurkonsulenten für Wien, Niederösterreich und Burgenland (förbundet för arkitekter och ingenjörskonsulter för Wien, Niederösterreich och Burgenland)
	(Österrikes) offentliga arbetsförmedling	Arbeitsmarktservice Wien – Landesgeschäftsstelle
	För tredjelandsmedborgare	Österreichischer Integrationsfonds (Österrikes integrationsfond)
	För tredjelandsmedborgare	Bundeskanzleramt (den österrikiska förbundskanslerns ämbetsverk)
	Rådgivning och stöd i processen för erkännande	Anlaufstelle Wien (AST Wien) – Perspektive, Beratungszentrum für Migranten und Migrantinnen
Belgien		
Behöriga myndigheter för utvalda yrken	Behörig myndighet för yrket byggnadssnickare – regionen Vallonien	Service public de Wallonie, Département du Développement économique
	Behörig myndighet för yrket byggnadssnickare – Huvudstadsregionen Bryssel	Service public régional de Bruxelles
	Behörig myndighet för yrket gymnasielärare – den franskspråkiga gemenskapen	Fédération Wallonie-Bruxelles, Administration générale de l'enseignement – Direction générale de l'enseignement supérieur, de l'enseignement tout au long de la vie et de la recherche scientifique och Direction générale des personnels de l'enseignement
	Behörig myndighet för yrket gymnasielärare – den flamländska gemenskapen	Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI)
	Behörig myndighet för yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård (federal nivå)	Service public fédéral Santé publique / Federale Overheidsdienst Volksgezondheid / Föderale Öffentliche Dienst Volksgesundheit
Behörig myndighet för yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård – den flamländska gemenskapen	Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid	

Berörd part	Roll/ansvarsområde	Organisationens namn
	Behörig myndighet för yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård – den franskspråkiga gemenskapen	Fédération Wallonie-Bruxelles, Administration générale de l'enseignement – Direction générale de l'enseignement supérieur, de l'enseignement tout au long de la vie et de la recherche scientifique – Direction de l'agrément des prestataires de soins de santé
	Behörig myndighet för yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård – den tyskspråkiga gemenskapen	Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft, Fachbereich Gesundheit und Senioren
Andra berörda parter	Nationell IMI-samordnare	Service public fédéral Économie, PME, classes moyennes et énergie / Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie / Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie
	Rådgivningscentrum	Service public fédéral Économie, PME, classes moyennes et énergie / Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie / Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie
	Gemensam kontaktpunkt	Service public fédéral Économie, PME, classes moyennes et énergie / Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie / Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie Service public fédéral Stratégie & Appui / Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning / Föderale Öffentliche Dienst Politik und Unterstützung
	För civilingenjörsyrket (på EU-nivå, men som vi träffade under besöket i Belgien)	ENGINEERS EUROPE
	För yrket gymnasielärare (på EU-nivå, men som vi träffade under besöket i Belgien)	Europeiska fackliga samorganisationens utbildningskommitté
	För yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård (på EU-nivå, men som vi träffade under besöket i Belgien)	Europeiska sjuksköterskeförbundet (European Federation of Nurses Associations)
	För yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	L'Union Générale des Infirmiers de Belgique

Berörd part	Roll/ansvarsområde	Organisationens namn
	För yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	Fédération nationale des Infirmières de Belgique
	Politik och stöd för offentliga tjänster	Service public fédéral Stratégie & Appui / Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning / Föderale Öffentliche Dienst Politik und Unterstützung
Tjeckien		
Behöriga myndigheter för utvalda yrken	Behörig myndighet för civilingenjörsyrket	Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (Tjeckiska sammanslutningen av godkända ingenjörer och tekniker verksamma inom byggsektorn)
	Behörig myndighet för yrket byggnadssnickare	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor živností a spotřebitelské legislativy (Ministeriet för industri och handel, avdelningen för näringsstillstånd och konsumentlagstiftning)
	Behörig myndighet för yrket gymnasielärare	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministeriet för utbildning, ungdomsfrågor och idrott)
	Behörig myndighet för yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	Ministerstvo zdravotnictví, odbor ošetrovatelství a nelékařských povolání (Hälsovårdsministeriet, avdelningen för sjuksköterskeyrken och andra hälso- och sjukvårdsyrken)
Andra berörda parter	Solvit	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor evropských záležitostí a vnitřního trhu (Ministeriet för industri och handel, avdelningen för Europafrågor och inre marknaden)
	Rådgivningscentrum	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Ministeriet för utbildning, ungdomsfrågor och idrott)
	Nationell IMI-samordnare	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor evropských záležitostí a vnitřního trhu (Ministeriet för industri och handel, avdelningen för Europafrågor och inre marknaden)
	Gemensam kontaktpunkt	Ministerstvo průmyslu a obchodu (Ministeriet för industri och handel)

Berörd part	Roll/ansvarsområde	Organisationens namn
	För yrket byggnadssnickare	Hospodářská komora České republiky (Tjeckiska handelskammaren)
	För yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	Česká asociace sester (Tjeckiska sjuksköterskeförbundet)
Luxemburg		
Behöriga myndigheter för utvalda yrken	Behörig myndighet för civilingenjörsyrket	Ministère de l'enseignement supérieur et de la recherche (Ministeriet för högre utbildning och forskning)
	Behörig myndighet för yrket byggnadssnickare	Ministère de l'économie – Direction générale PME et entrepreneuriat (Ekonomiministeriet – Generaldirektoratet för små och medelstora företag samt entreprenörskap)
	Behörig myndighet för yrket byggnadssnickare	Ministère de l'éducation nationale, de l'enfance et de la jeunesse (Ministeriet för utbildning, barn och ungdomar)
	Behörig myndighet för yrket sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	Ministère de la santé (Hälsovårdsministeriet)
Andra berörda parter	Solvit	Ministère de l'économie (Ekonomiministeriet)
	Rådgivningscentrum	Ministère de l'enseignement supérieur et de la recherche (Ministeriet för högre utbildning och forskning)
	Nationell IMI-samordnare	Ministère de la fonction publique (Ministeriet för den offentliga förvaltningen)
	Ombudsmannen	
Europeiska kommissionen och andra organ		
Europeiska kommissionen, GD Inre marknaden, industri, entreprenörskap samt små och medelstora företag Europeiska kommissionen, GD Sysselsättning, socialpolitik och inkludering Eurostat, Europeiska kommissionens generaldirektorat för statistik Europeiska arbetsmyndigheten Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning Europeiska ekonomiska och sociala kommittén Europeiska jämställdhetsinstitutet Europeiska ombudsmannen		

Källa: Revisionsrätten.

Bilaga II – Svarsfrekvens för enkäten per medlemsstat

Källa: Revisionsrätten, på grundval av enkäten.

Bilaga III – Nyckelaktörer i erkännandet av yrkeskvalifikationer

	Nyckelaktörer	Roller och ansvarsområden
EU-nivå	Europeiska kommissionen	Säkerställer en enhetlig tillämpning av EU:s lagstiftning Har särskilda ansvarsområden enligt direktiv 2005/36/EG
	Europeiska arbetsmyndigheten	Stöder efterlevnaden av EU:s regler om arbetskraftens rörlighet
	Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK)	Består av företrädare för arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer och rådfrågas i det ordinarie lagstiftningsförfarandet
	Europeiska ombudsmannen	Hjälper EU-medborgare som stöter på problem med EU-förvaltningen genom att utreda klagomål om administrativa missförhållanden
	Europeiska unionens domstol (EU-domstolen)	Avgör överträdelseförfaranden som hänskjuts till den av kommissionen
EU/medlemsstat	Arbetsgruppen för efterlevnad på den inre marknaden	Kommissionens och medlemsstaternas högnivåforum som identifierar hinder för den inre marknaden och genomför lösningar
	Samordningsgruppen	Samordnar de behöriga myndigheternas verksamhet och främjar en enhetlig tillämpning av EU-lagstiftningen på området erkännande av yrkeskvalifikationer
Medlemsstatsnivå	Nationella ministerier (nationella samordnare)	Införklarar och genomför de relevanta direktiven om erkännande av yrkeskvalifikationer
	Behöriga myndigheter	Fattar beslut om att bevilja eller avslå tillträde till reglerade yrken
	Gemensamma kontaktpunkter	E-förvaltningsportaler som gör det möjligt att slutföra elektroniska administrativa förfaranden
	Nationella rådgivningscentrum	Informerar om förfarandet för erkännande och gällande bestämmelser i varje medlemsstat
	Nationella Solvit-centrum	Hittar lösningar på problem som orsakas av felaktig tillämpning av lagstiftningen om den inre marknaden
	Nationella ombudsmän	Hjälper medborgare som stöter på problem med medlemsstaternas förvaltningar genom att utreda klagomål om administrativa missförhållanden

Källa: Revisionsrätten.

Bilaga IV – Olika typer av beslut som utfärdas av behöriga myndigheter

Utfall	Ordning	Typer av beslut/underrättelser enligt direktiv 2005/36/EG	Tidsfrist
Positivt	Etablering	Automatiskt positivt beslut för sektorsyrken (bilaga V) Positivt beslut om automatisk ordning baserat på erkännande av yrkeserfarenhet (bilaga IV)	3 månader
		Positivt beslut utan införande av kompensationsåtgärder (generell ordning) Positivt beslut efter lämplighetsprov (generell ordning) Positivt beslut efter anpassningsperiod (generell ordning) Partiellt tillträde beviljas på grundval av artikel 4f i direktivet	4 månader
	Tillfälligt tillhandahållande av tjänster	Ingen kontroll av kvalifikationer – positivt beslut automatiskt (artikel 7.4 a) Kontroll av kvalifikationer för reglerade yrken som har konsekvenser för folkhälsa eller säkerhet – positivt beslut automatiskt (artikel 7.4 b) Kontroll av kvalifikationer för reglerade yrken som har konsekvenser för folkhälsa eller säkerhet – positivt beslut efter kompensationsåtgärd (artikel 7.4 b) Ingen reaktion inom tidsfristen – underförstått positivt beslut (artikel 7.4 näst sista stycket)	1 månad om folkhälsa eller säkerhet påverkas (+ 1 månad vid svårigheter)
Negativt	Etablering	Automatiskt negativt beslut för sektorsyrken (bilaga V) Negativt beslut om automatisk ordning baserat på yrkeserfarenhet (bilaga IV)	3 månader
		Automatiskt negativt beslut, generell ordning Negativt beslut efter lämplighetsprov (generell ordning) Negativt beslut efter anpassningsperiod (generell ordning) Partiellt tillträde avslaget (inbegripet avslag på grund av tvingande hänsyn till allmänintresset – artikel 4f.2)	4 månader

Utfall	Ordning	Typer av beslut/underrättelser enligt direktiv 2005/36/EG	Tidsfrist
	Tillfälligt tillhandahållande av tjänster	Kontroll av kvalifikationer för reglerade yrken som har konsekvenser för folkhälsa eller säkerhet – negativt beslut automatiskt (artikel 7.4 b) Kontroll av kvalifikationer för reglerade yrken som har konsekvenser för folkhälsa eller säkerhet – negativt beslut efter kompensationsåtgärd (artikel 7.4 b)	3 månader (1 månad för beslut + 1 månad för svårigheter + 1 månad för kompensationsåtgärder)
Neutralt (förhandsunderrättelse)	Tillfälligt tillhandahållande av tjänster	Underrättelser som tagits emot av värdlandet om reglerade yrken som <u>inte</u> har några konsekvenser för folkhälsa eller säkerhet	Förhandsunderrättelse lämnas in skriftligen
Neutralt (övriga)	Etablering/tillfälligt tillhandahållande av tjänster	Under behandling (alla fall där de behöriga myndigheterna av något skäl inte har fattat något slutligt beslut) Anpassningsperiod pågår Överklagan enligt artikel 51.3	Snarast möjligt

Anm.: Tidsfrister enbart för beslut avseende etablering: Inom en månad måste myndigheterna bekräfta mottagandet av ansökan och underrätta sökanden om handlingar eventuellt saknas. Det är alltså inte samma tidsfrist som för ett erkännandebeslut efter det att en fullständig ansökan inkommit.

Källa: Revisionsrätten, på grundval av information från kommissionen.

Bilaga V – Problem som identifierats av kommissionen i medlemsstaterna

	Problem som tagits upp	Yrke	Artikel i direktivet om yrkeskvalifikationer	Olösta problem i medlemsstaterna (mars 2020)	Olösta problem i medlemsstaterna (februari 2024)
Sektorsyrken	Säkerställa tillräcklig utbildningslängd i år och utbildningstimmar, när så krävs (och det europeiska systemet för överföring och ackumulering av studiemeriter (ECTS) endast på frivillig basis)	Läkare, specialistläkare	24, 25, 28	0	1
		Sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	31	3	2
		Tandläkare, specialisttandläkare	34, 35	0	1
		Veterinär	38	0	0
		Barnmorska	40, 41	1	1
		Farmaceut	44	0	0
		Arkitekt	46	0	0
	Ny förteckning över kompetenser	Sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	31.7	1	0
	Uppdateringar av kunskaper och färdigheter	Läkare	24.3	0	0
		Sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	31.6	0	0
		Veterinär	38.3	0	0
		Barnmorska	40.3	0	0
		Farmaceut	44.3	0	0
		Arkitekt	46.2	0	0
	Säkerställa ett lämpligt förhållande mellan teoretiska och kliniska delar av utbildningen och/eller samordna teoretisk och klinisk utbildning.	Läkare, specialistläkare		0	0
		Sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	31	0	0
		Barnmorska		1	0
	Säkerställa tillgång till minimiförteckningen över yrkesverksamheter	Allmänläkare (utövande av verksamheten)	29	1	0
		Tandläkare	36	0	0

	Problem som tagits upp	Yrke	Artikel i direktivet om yrkeskvalifikationer	Olösta problem i medlemsstaterna (mars 2020)	Olösta problem i medlemsstaterna (februari 2024)
		Barnmorska	42	1	1
		Farmaceut	45	1	1
		Arkitekt	48	0	0
	Säkerställa minimivillkor för praktiktjänstgöring/praktisk eller klinisk utbildning	Läkare, specialistläkare	28.3 och 25.3		0
		Sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	31.5		0
		Arkitekt	46.4	0	0
	Allmänna förvärvade rättigheter och andra förvärvade rättigheter som avses i artikel 23	Läkare, specialistläkare	23	0	0
		Sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	23	0	0
		Tandläkare, specialisttandläkare	23	0	0
		Veterinär	23	0	0
		Barnmorska	23	0	0
		Farmaceut	23	0	0
		Arkitekt	23	0	0
	Yrkesspecifika förvärvade rättigheter	Läkare, specialistläkare	27, 30	1	0
		Sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	33 och 33a	1	0
		Tandläkare, specialisttandläkare	37	0	1
		Barnmorska	43 och 43a	1	0
		Arkitekt	49	0	0
	Andra problem (minimikrav för utbildningar som förtecknas i bilaga V)	Läkare, specialistläkare	Bilaga V	0	0
		Sjuksköterska med ansvar för allmän hälso- och sjukvård	Bilaga V	0	0
		Tandläkare, specialisttandläkare	Bilaga V	0	0
		Veterinär	Bilaga V	1	0
		Barnmorska	Bilaga V	0	0
Farmaceut		Bilaga V	0	0	

	Problem som tagits upp	Yrke	Artikel i direktivet om yrkeskvalifikationer	Olösta problem i medlemsstaterna (mars 2020)	Olösta problem i medlemsstaterna (februari 2024)
	<i>Andra problem (villkor för specialisttandläkares tillträde, öppnande av nya apotek, särskilda undantag för arkitekter, ersättning till läkare som genomgår specialistutbildning, godkännande av försäkringskassor)</i>	<i>Tandläkare, specialisttandläkare, läkare, specialistläkare, farmaceut och arkitekt</i>	35.1, 21.4, 25.3, 47 och 55	0	0
Generell ordning för erkännande	<i>Ändringar av kvalifikationsnivåer</i>		11, 13	1	2
	<i>Rörlighet för yrkesutövare från icke-reglerande till reglerande medlemsstater (ett års yrkeserfarenhet)</i>		13	2	3
	<i>Reviderade bestämmelser om införande av kompensationsåtgärder</i>		14	2	3
	<i>Andra problem (till exempel underlåtenhet att tillämpa den generella ordningen för erkännande av sektorsyrken, om villkoren för automatiskt erkännande inte är uppfyllda)</i>		10	1	1
			12		
Tillfälligt utförande av tjänster	<i>Begära bevis på två års yrkeserfarenhet (när endast ett år kan begäras) om yrket inte är reglerat i ursprungsmedlemsstaten eller kräva att yrkeserfarenhet förvärfvas i en medlemsstat eller inte ge dispens vid reglerad utbildning</i>		5.1 b	1	3
			7.2 d		
	<i>Omotiverade förfrågningar om de tjänster som ska tillhandahållas, eller begäranden om handlingar som går utöver förteckningen i artikel 7.2</i>		7.1 och 7.2	6	4
	<i>Giltighet för förhandsunderrättelser på hela den mottagande medlemsstatens territorium</i>		7.2 a	0	1

	Problem som tagits upp	Yrke	Artikel i direktivet om yrkeskvalifikationer	Olösta problem i medlemsstaterna (mars 2020)	Olösta problem i medlemsstaterna (februari 2024)
	<i>Underlåtenhet att se till att en sökande kan tillhandahålla sin tjänst inom en månad efter det att de behöriga myndigheterna har beslutat att införa ett föregående lämplighetsprov (artikel 7.4)</i>		7.4 tredje stycket	1	0
	<i>Systematisk tillämpning av förhandskontroller av kvalifikationer enligt artikel 7.4, tillämpning av förhandskontroller på yrken som inte verkar ha konsekvenser för folkhälsan och säkerheten för tjänstemottagaren eller på de yrken som omfattas av automatiskt erkännande, underlåtenhet att uppfylla ett krav om att se till att kontrollerna inte går utöver vad som är nödvändigt</i>		7.4	3	2
	<i>Införa yrkesregler för tjänsteleverantörer som inte är direkt kopplade till yrkeskvalifikationer</i>		5.3	4	4
	<i>Automatisk registrering/proformaregistrering av tjänsteleverantörer utan garantier för att detta inte skulle försena eller komplicera tillhandahållandet av tjänster eller medföra ytterligare kostnader för tjänsteleverantörerna, dispens för utländska tjänsteleverantörer från kraven på anslutning till socialförsäkringssystemet</i>		6	4	3

	Problem som tagits upp	Yrke	Artikel i direktivet om yrkeskvalifikationer	Olösta problem i medlemsstaterna (mars 2020)	Olösta problem i medlemsstaterna (februari 2024)
	<i>Andra problem (till exempel administrativt samarbete, principen om temporärt eller tillfälligt tillhandahållande av tjänster, alla bestämmelser i avdelning II som inte införlivats för ett specifikt yrke/specifika yrken, skyldighet att informera tjänstemottagare, användning av yrkestitel)</i>		<i>Avdelning II, 5.1, 7.3, 8 och 9</i>	4	4
Öppenhet	<i>Underlåtenhet att förteckna befintliga reglerade yrken, med angivande av de verksamheter som omfattas av varje yrke, en förteckning över reglerad utbildning samt utbildning med särskilt upplägg</i>		59.1	1	4
	<i>Underlåtenhet att förteckna yrken för vilka en kvalifikationskontroll anses nödvändig innan tjänster tillhandahålls för första gången enligt artikel 7.4, inbegripet tillräckliga motiveringar</i>		59.2	1	1
	<i>Brist på proportionalitetsbedömningar av befintliga krav (före januari 2016)</i>		59.3 och 59.5	2	2
	<i>Underlåtenhet att tillhandahålla nationella handlingsplaner</i>		59.5	3	1
	<i>Brist på proportionalitetsbedömningar av nya eller ändrade krav (införda efter januari 2016)</i>		59.3 och 59.5 andra meningen	2	2
	<i>Underlåtenhet att vartannat år lämna en rapport om de krav som tagits bort eller mildrats</i>		59.6	1	1
	<i>Underlåtenhet att vartannat år lämna en rapport med statistik och en beskrivning av de viktigaste problemen som tillämpningen av direktivet fört med sig</i>		60.1	0	2

	Problem som tagits upp	Yrke	Artikel i direktivet om yrkeskvalifikationer	Olösta problem i medlemsstaterna (mars 2020)	Olösta problem i medlemsstaterna (februari 2024)
Partiellt tillträde	<i>Undantag för vissa yrken från principen om partiellt tillträde (uteslutande av så kallade sektorsyrken i sig, omotiverat uteslutande av andra yrken, ingen bedömning från fall till fall)</i>		4f	3	3
	<i>Andra problem</i>			0	0
Språkkontroller	<i>Endast kunskaper i ett av den mottagande medlemsstatens officiella språk får krävas</i>		53.2	1	1
	<i>Systematiska språkkontroller får endast göras för yrkesutövare vars arbete har konsekvenser för patientsäkerheten</i>		53.3	1	2
	<i>Språkkontroller får inte begränsas till obligatoriska språkprov</i>		53.4	5	2
	<i>Andra problem</i>		53.4	0	1
Praktiktjänstgöringar	<i>Erkännande av yrkespraktik</i>		55 a	2	3
Europeiska yrkeskortet	<i>Tidsfrister, inbegripet förlängning av tidsfrister</i>		4c.1 och 4d	0	0
	<i>Tyst erkännande vid avsaknad av beslut eller underlåtenhet att anordna ett prov</i>		4d.5	0	0
	<i>Det europeiska yrkeskortet är inte heller införlivat för vissa yrken eller i delar av den berörda medlemsstaten</i>		4d	0	0
	<i>Ursprungsmedlemsstatens roll har definierats på ett felaktigt sätt</i>		4b.3, genomförandeförordning (EU) 2015/983	0	1
	<i>Underlåtenhet att utse behöriga myndigheter</i>		4a.6	1	0
	<i>Andra problem (till exempel möjligheter till överklagande, dokumentkrav, återkallande av yrkeskort, tvetydiga formuleringar)</i>			0	1

	Problem som tagits upp	Yrke	Artikel i direktivet om yrkeskvalifikationer	Olösta problem i medlemsstaterna (mars 2020)	Olösta problem i medlemsstaterna (februari 2024)
Varningsmekanism	<i>Tidsfrister för att skicka varningar</i>		<i>56a.2 och 56a.3</i>	0	0
	<i>En varning har inte införts för vissa yrken eller i delar av den berörda medlemsstaten</i>		<i>56a.1–56a.3</i>	0	2
	<i>Inga eller få varningar har skickats</i>		<i>56a</i>	0	0
	<i>Varningar har inte tillämpats över huvud taget</i>		<i>56a</i>	1	0
	<i>Andra problem (till exempel dataskydd, radering av uppgifter, skyldighet att informera den berörda yrkesutövaren, tillgång till rättsmedel, typer av beslut som omfattas)</i>		<i>56a.1 och 56a.5–56a.7</i>	0	1
Tillgång till information online, förfaranden och minskad byråkrati	<i>Olaglig praxis när det gäller begäran om handlingar (handlingar som går utöver vad som är tillåtet enligt direktivet, omotiverade översättningar, bestyrkta kopior osv.)</i>		<i>7.2, 50, bilaga VII till direktivet samt 49 och 56 i EUF-fördraget</i>	4	7
	<i>Rådgivningscentrum</i>		<i>57b</i>	0	0
	<i>Tillgång till information genom gemensamma kontaktpunkter</i>		<i>57</i>	28	0
	<i>Tillgång till onlineförfaranden (och möjlighet att slutföra dem online)</i>		<i>57a</i>	28	0
Andra problem	<i>Definitioner (t.ex. lämplighetsprov, reglerat yrke)</i>		<i>3</i>	2	1
	<i>Det reviderade direktivets tillämpningsområde, första erkännandet av kvalifikationer från tredjeländer, förhållande till andra EU-instrument</i>		<i>2</i>	1	1

	Problem som tagits upp	Yrke	Artikel i direktivet om yrkeskvalifikationer	Olösta problem i medlemsstaterna (mars 2020)	Olösta problem i medlemsstaterna (februari 2024)
	<i>Principen om automatiskt erkännande för yrken med harmoniserade utbildningskrav eller för hantverks-, handels- och industriyrken</i>		21	0	1
			15–17		
	<i>Bekräftelse på mottagande av handlingar inom en månad och information om saknade handlingar</i>		51	1	1
		TOTALT ANTAL PROBLEM i medlemsstaterna		130	75

Källa: Revisionsrätten, på grundval av information från kommissionen, februari 2024.

Förkortningar

Cedefop: Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning.

EESK: Europeiska ekonomiska och sociala kommittén.

EIGE: Europeiska jämställdhetsinstitutet.

EUF-fördraget: fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

IMI: informationssystemet för den inre marknaden.

Kommissionens svar

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/sr-2024-10>.

Tidslinje

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/sr-2024-10>.

Vi som arbetat med revisionen

I revisionsrättens särskilda rapporter redovisar vi resultatet av våra revisioner av EU:s politik och program eller av förvaltningsteman som är kopplade till specifika budgetområden. För att uppnå så stor effekt som möjligt väljer vi ut och utformar granskningsuppgifterna med hänsyn till riskerna när det gäller prestation eller regelefterlevnad, storleken på de aktuella intäkterna eller kostnaderna, framtida utveckling och politiskt intresse och allmänintresse.

Denna effektivitetsrevision utfördes av revisionsrättens avdelning II investeringar för sammanhållning, tillväxt och inkludering, där ledamoten Annemie Turtelboom är ordförande. Revisionsarbetet leddes av ledamoten Stef Blok med stöd av Johan Adriaan Lok (kanslichef), Laurence Szwajkajzer (attaché och uppgiftsansvarig), Maria Eulàlia Reverté i Casas (förstachef) och Zuzana Pikulova, Rene Reiterer, Jussi Bright, Lena Rangus, Borja Martin Simon och Petra Verhasselt (revisorer). Jennifer Schofield gav språkligt stöd. Giuliana Lucchese bidrog med grafiskt stöd, och Britta Middelberg bidrog med stöd vid enkätundersökningarna.

Från vänster: Borja Martin Simon, Jennifer Schofield, Lena Rangus, Stef Blok, Rene Reiterer, Britta Middelberg, Zuzana Pikulova, Laurence Szwajkajzer, Giuliana Lucchese, Jussi Bright, Maria Eulàlia Reverté i Casas och Johan Adriaan Lok.

UPPHOVSRÄTT

© Europeiska unionen, 2024

Europeiska revisionsrättens policy för vidareutnyttjande fastställs i [beslut nr 6-2019](#) om revisionsrättens policy för öppna data och vidareutnyttjande av handlingar.

Om inget annat anges (t.ex. i enskilda meddelanden om upphovsrätt) omfattas revisionsrättens innehåll som ägs av EU av den internationella [licensen Creative Commons Erkännande 4.0 Internationell \(CC BY 4.0\)](#). Det innebär att det är tillåtet att återanvända innehållet under förutsättning att ursprunget anges korrekt och att det framgår om ändringar har gjorts. Om du återanvänder revisionsrättens innehåll får du inte förvansa den ursprungliga innebörden eller det ursprungliga budskapet. Revisionsrätten ansvarar inte för eventuella konsekvenser av återanvändningen.

När enskilda privatpersoner kan identifieras i ett specifikt sammanhang, exempelvis på bilder av revisionsrättens personal, eller om verk av tredje part används, måste ytterligare tillstånd inhämtas.

Om ett sådant tillstånd beviljas upphävs och ersätts det allmänna godkännande som nämns ovan, och eventuella begränsningar av materialets användning måste tydligt anges.

För användning eller återgivning av innehåll som inte ägs av EU kan tillstånd behöva inhämtas direkt från upphovsrättsinnehavarna.

Programvara eller handlingar som omfattas av immateriella rättigheter, till exempel patent, varumärkesskydd, mönsterskydd samt upphovsrätt till logotyper eller namn, omfattas inte av revisionsrättens policy för vidareutnyttjande.

EU-institutionernas webbplatser inom domänen europa.eu innehåller länkar till webbplatser utanför den domänen. Eftersom revisionsrätten inte har någon kontroll över dem uppmanas du att ta reda på vilken integritets- och upphovsrättspolicy de tillämpar.

Användning av revisionsrättens logotyp

Revisionsrättens logotyp får inte användas utan revisionsrättens förhandsgodkännande.

HTML	ISBN 978-92-849-2354-0	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/187	QJ-AB-24-009-SV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2202-4	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/961919	QJ-AB-24-009-SV-N

Medlemsstaterna får fastställa bestämmelser för tillträde till yrken, men det är EUF-fördraget som garanterar den fria rörligheten för arbetskraft och tjänster samt etableringsfriheten på EU:s inre marknad. År 2005 antog Europaparlamentet och rådet ett direktiv om erkännande av yrkeskvalifikationer för att förhindra att medlemsstaterna inför orimliga villkor för medborgare som vill utöva dessa rättigheter. Vi undersökte hur ändamålsenligt kommissionen säkerställde en enhetlig tillämpning av direktivet. Vi drar slutsatsen att erkännandet av yrkeskvalifikationer inom EU är en viktig mekanism som dock används sparsamt och på olika sätt för rätten att utöva ett yrke i en annan medlemsstat. Tillämpningen av direktivet har fortfarande brister och informationen till medborgarna är inte alltid tillförlitlig.

Revisionsrättens särskilda rapport i enlighet med artikel 287.4 andra stycket i EUF-fördraget.

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Europeiska unionens
publikationsbyrå

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tfn +352 4398-1

Frågor: eca.europa.eu/sv/contact

Webbplats: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors